

Úradný vestník

Európskej únie

L 305

Slovenské vydanie

Právne predpisy

Zväzok 52

19. novembra 2009

Obsah

IV *Iné akty*

EURÓPSKY HOSPODÁRSKY PRIESTOR

Dozorný úrad EZVO

- ★ **Rozhodnutie Dozorného úrad EZVO č. 14/07/COL zo 7. februára 2007, ktorým sa šesťdesiaty druhýkrát menia a dopĺňajú procesné a hmotné pravidlá v oblasti štátnej pomoci nahradením starej kapitoly 14 novou kapitolou 14 – Štátna pomoc na výskum, vývoj a inováciu** 1

Cena: 3 EUR

SK

Akty, ktoré sú vytlačené obyčajným písmom, sa týkajú každodennej organizácie poľnohospodárskych záležitostí a sú spravidla platné len obmedzený čas.

Názvy všetkých ostatných aktov sú vytlačené tučným písmom a je pred nimi hviezdička.

IV

(Iné akty)

EURÓPSKY HOSPODÁRSKY PRIESTOR

DOZORNÝ ÚRAD EZVO

ROZHODNUTIE DOZORNÉHO ÚRAD EZVO

č. 14/07/COL

zo 7. februára 2007,

ktorým sa šesťdesiaty druhýkrát menia a dopĺňajú procesné a hmotné pravidlá v oblasti štátnej pomoci nahradením starej kapitoly 14 novou kapitolou 14 – Štátna pomoc na výskum, vývoj a inováciu

DOZORNÝ ÚRAD EZVO ⁽¹⁾,SO ZRETELOM na Dohodu o Európskom hospodárskom priestore ⁽²⁾, a najmä na jej články 61 až 63 a jej protokol 26,SO ZRETELOM na Dohodu medzi štátmi EZVO o zriadení Dozorného úradu a Súdneho dvora ⁽³⁾, a najmä na jej článok 24 a článok 5 ods. 2 písm. b),

SO ZRETELOM na článok 1 v časti 1 protokolu 3 k Dohode o dozore a súde,

KEĎŽE podľa článku 24 Dohody o dozore a súde Dozorný úrad uvedie do platnosti ustanovenia Dohody o EHP týkajúce sa štátnej pomoci,

KEĎŽE podľa článku 5 ods. 2 písm. b) Dohody o dozore a súde Dozorný úrad vydáva oznámenia alebo usmernenia o otázkach, ktorými sa zaoberá Dohoda o EHP, pokiaľ sa to v dohode alebo v Dohode o dozore a súde výslovne ustanovuje alebo pokiaľ to Dozorný úrad považuje za nevyhnutné,

PRIPOMÍNAJÚC procesné a hmotné pravidlá v oblasti štátnej pomoci prijaté 19. januára 1994 Dozorným úradom EZVO ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ Ďalej len „Dozorný úrad“.

⁽²⁾ Ďalej len „Dohoda o EHP“.

⁽³⁾ Ďalej len „Dohoda o dozore a súde“.

⁽⁴⁾ Usmernenia o uplatňovaní a výklade článkov 61 a 62 Dohody o EHP a článku 1 protokolu 3 k Dohode o dozore a súde, ktoré Dozorný úrad EZVO prijal a vydal 19. januára 1994 (Ú. v. ES L 231, 3.9.1994, s. 1, a Dodatky EHP z 3. septembra 1994, č. 32). Tieto usmernenia boli naposledy zmenené a doplnené 13. decembra 2006. Ďalej len „usmernenia o štátnej pomoci“.

KEĎŽE Komisia Európskych spoločenstiev (ďalej len „Komisia“) prijala 22. novembra 2006 rámec Spoločenstva pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inováciu ⁽⁵⁾

KEĎŽE tieto usmernenia majú význam aj pre Európsky hospodársky priestor,

KEĎŽE v rámci celého Európskeho hospodárskeho priestoru sa má zabezpečiť jednotné uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci v celom EHP,

KEĎŽE v súlade s bodom II v položke VŠEOBECNÉ na konci prílohy XV k Dohode o EHP má Dozorný úrad prijať po konzultácii s Komisiou akty, ktoré zodpovedajú aktom prijatým Komisiou,

PO KONZULTÁCII s Komisiou,

PRIPOMÍNAJÚC, že Dozorný úrad konzultoval túto vec s členskými štátmi EZVO listami z 10. januára 2007 adresovanými Islandu, Lichtenštajnsku a Nórsku,

PRIJAL TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Usmernenia o štátnej pomoci sa menia a dopĺňajú nahradením starej kapitoly 14 novou kapitolou s názvom Štátna pomoc na výskum, vývoj a inováciu. Táto nová kapitola je priložená k tomuto rozhodnutiu.

Článok 2

Stará kapitola 14 s názvom Pomoc na výskum a vývoj sa zrušuje.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 323, 30.12.2006, s. 1.

Článok 3

Štátom EZVO sa uvedené skutočnosti oznámia prostredníctvom listu spolu s kópiou tohto rozhodnutia a vrátane novej kapitoly 14.

Článok 4

Európskej komisii sa uvedené skutočnosti oznámia v súlade s písmenom d) protokolu 27 k Dohode o EHP prostredníctvom kópie tohto rozhodnutia vrátane novej kapitoly 14.

Článok 5

Toto rozhodnutie vrátane priloženej novej kapitoly 14 sa uverejní v oddiele EHP Úradného vestníka Európskej únie a v dodatku EHP k Úradnému vestníku Európskej únie.

Článok 6

Iba anglické znenie je autentické.

V Bruseli 7. februára 2007

Za Dozorný úrad EZVO

Bjørn T. GRYDELAND
predseda

Kurt JAEGER
člen kolégia

PRÍLOHA

„14. ŠTÁTNA POMOC NA VÝSKUM, VÝVOJ A INOVÁCIU

1. ÚVOD

1.1. Ciele štátnej pomoci na výskum, vývoj a inováciu

Podpora výskumu, vývoja a inovácie (ďalej len ‚VaVal‘) je dôležitý cieľ spoločného záujmu v rámci Európskeho hospodárskeho priestoru⁽¹⁾. V článku 163 Zmluvy o ES sa ustanovuje, že ‚cieľom Spoločenstva je posilňovať vedeckú a technologickú základňu priemyslu Spoločenstva a podporovať rozvoj jeho konkurencieschopnosti na medzinárodnej úrovni pri podpore všetkých výskumných činností, ktoré sa pokladajú za nevyhnutné...‘. V článkoch 164 až 173 Zmluvy o ES sa stanovujú činnosti, ktoré sa majú v tomto smere vykonať, rozsah pôsobnosti a implementácia viacročného rámcového programu.

Článkom 78 Dohody o EHP sa ustanovuje, že zmluvné strany posilňujú a rozširujú spoluprácu v rámci činností Spoločenstva v oblastiach výskumu a technického rozvoja. V článku 80 Dohody o EHP sa ďalej určuje, že spolupráca ustanovená v článku 78 Dohody o EHP má nadobudnúť najmä formu účasti členských štátov EZVO na rámcových programoch ES, osobitných programoch, projektoch a iných akciách. Napokon protokol 31 k Dohode o EHP v osobitných oblastiach mimo štyroch slobôd ustanovuje účasť a spoluprácu členských štátov EZVO v oblasti výskumu a technického rozvoja.

Európska rada na svojom zasadnutí v Barcelone v marci 2002 vytýčila jasný cieľ pre výdavky na budúci rozvoj výskumu. Dohodlo sa, že celkové výdavky na výskum a vývoj (ďalej len ‚VaV‘) a inováciu v Spoločenstve by sa mali zvýšiť s cieľom dosiahnuť 3 % hrubého domáceho produktu do roku 2010. Ďalej sa spresnilo, že dve tretiny týchto nových investícií by mali pochádzať zo súkromného sektora. Na dosiahnutie tohto cieľa by investície do výskumu mali rásť každý rok priemernou mierou 8 %, ktorú tvorí 6 % miera rastu verejných výdavkov⁽²⁾ a 9 % ročná miera rastu súkromných investícií⁽³⁾.

Cieľom je prostredníctvom štátnej pomoci zvýšiť hospodársku efektívnosť⁽⁴⁾, a tým prispieť k trvalo udržateľnému rastu a zamestnanosti. Štátna pomoc na VaVal je preto zlučiteľná, ak možno očakávať, že pomoc povedie k dodatočnému VaVal a ak narušenie hospodárskej súťaže nie je v rozpore so spoločným záujmom, za ktorý Dozorný úrad na účely tejto kapitoly považuje hospodársku efektívnosť. Cieľom tejto kapitoly je zabezpečiť tento cieľ, a najmä uľahčiť členským štátom EZVO lepšie zamerať pomoc na príslušné zlyhania trhu⁽⁵⁾.

V článku 61 ods. 1 Dohody o EHP sa stanovuje zásada zákazu štátnej pomoci. V určitých prípadoch však takáto pomoc môže byť zlučiteľná s uplatňovaním Dohody o EHP na základe článku 61 ods. 2 a 3. Pomoc na VaVal je oprávnená najmä na základe článku 61 ods. 3 písm. b) a článku 61 ods. 3 písm. c). Dozorný úrad stanovuje v tejto kapitole pravidlá, ktoré uplatní pri posudzovaní notifikovanej pomoci, ktorými sa zachová voľnosť konať podľa vlastného uváženia a zvýši sa právna istota a transparentnosť jeho rozhodovacieho procesu.

1.2. Politika štátnej pomoci a VaVal

V kontexte lisabonskej stratégie sa úroveň VaVal nepovažuje za optimálnu pre hospodárstvo v Spoločenstve. Z toho vyplýva, že zvýšenie úrovne VaVal by viedlo k vyššiemu rastu v Spoločenstve. Dozorný úrad v súlade s vývojom v Spoločenstve zastáva názor, že existujúce pravidlá štátnej pomoci na VaV sa musia modernizovať a rozšíriť, aby sa splnila táto výzva.

Po prvé Dozorný úrad v tejto kapitole rozširuje súčasné možnosti pomoci na VaV o nové činnosti, ktoré podporujú inováciu. Inovácia je spojená s procesom, pri ktorom sa spájajú poznatky a technológie s využitím trhových príležitostí pre nové alebo zlepšené výrobky, služby a obchodné postupy v porovnaní s tými, ktoré sú už dostupné na spoločnom trhu, a ktorý zahŕňa určitý stupeň rizika. Dozorný úrad sa však domnieva, že na účely pravidiel štátnej pomoci by sa štátna pomoc na inováciu mala povoliť nie na základe abstraktnej definície inovácie, ale iba v rozsahu, v akom sa týka konkrétnych činností, ktoré sa jasne zameriavajú na zlyhania trhu brániace inovácii a pri ktorých prospech zo štátnej pomoci pravdepodobne vyváži akékoľvek možné narušenie hospodárskej súťaže a obchodu.

⁽¹⁾ Ďalej len ‚EHP‘.

⁽²⁾ Treba vziať do úvahy, že iba časť verejných výdavkov na VaV predstavuje štátnu pomoc.

⁽³⁾ Porov.: Investície do výskumu: akčný plán pre Európu, oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov [KOM(2003) 226 v konečnom znení, s. 7].

⁽⁴⁾ V ekonomii sa termín ‚efektívnosť‘ (alebo ‚hospodárska efektívnosť‘) vzťahuje na rozsah, v ktorom je celkový blahobyt optimalizovaný na konkrétnom trhu alebo v hospodárstve všeobecne. Dodatočný VaVal zvyšuje hospodársku efektívnosť presunutím dopytu na trhu smerom k novým alebo zlepšeným výrobkom, postupom alebo službám, čo zodpovedá poklesu ceny prispôsobenej kvalite týchto tovarov.

⁽⁵⁾ ‚Zlyhanie trhu‘ vznikne, keď trh, ak sa ponechá na vlastné nástroje, nevedie k hospodársky efektívnemu výsledku. Za týchto okolností má štátna intervencia vrátane štátnej pomoci možnosť zlepšiť výsledok trhu z hľadiska cien, produkcie a použitia zdrojov.

Po druhé Dozorný úrad sa zameriava na podporu lepšej správy štátnej pomoci na VaVal. Plány ohrozujú rozšírenie rozsahu pôsobnosti skupinovej výnimky pre VaV, ktorá je v súčasnosti obmedzená na pomoc malým a stredným podnikom (ďalej len „MSP“) (6). Budúce všeobecné nariadenie o skupinovej výnimke (ďalej len „NSV“) bude zahŕňať menej problematické opatrenia pomoci v oblasti VaVal. Táto kapitola sa bude naďalej uplatňovať na všetky opatrenia notifikované Dozornému úradu či už preto, že na opatrenie sa nevzťahuje NSV zahrnuté do Dohody o EHP, alebo pre povinnosť stanovenú v NSV notifikovať pomoc individuálne, alebo preto, že sa členský štát EZVO rozhodne notifikovať opatrenie, ktoré by v zásade mohlo byť vyňaté zo skupinovej výnimky na základe NSV, ako aj na posúdenie každej nenotifikovanej pomoci.

Po tretie s cieľom lepšie zamerať kontroly Dozorného úradu táto kapitola poskytuje na posúdenie opatrení, ktoré patria do rozsahu jeho pôsobnosti, nielen pravidlá o zlučiteľnosti niektorých opatrení pomoci (oddiel 5), ale aj z dôvodu zvýšeného rizika narušenia hospodárskej súťaže a obchodu pri niektorých opatreniach pomoci dodatočné prvky týkajúce sa analýzy stimulačného účinku a nevyhnutnosti pomoci (oddiel 6) a dodatočnú metodiku, ktorá sa uplatní v prípade podrobného posúdenia (oddiel 7).

V tejto súvislosti Dozorný úrad podčiarkuje, že konkurenčné trhy by v zásade mali z vlastnej iniciatívy viesť k efektívnejšiemu výsledku v podmienkach VaVal. K tomu však nemusí vždy dôjsť v oblasti VaVal a zásah štátu by potom mohol zlepšiť výsledok. Podniky budú investovať viac do výskumu len v rozsahu, v akom môžu čerpať konkrétny komerčný prospech z výsledkov, a sú si vedomé možností takéhoto konania. Existuje veľa dôvodov pre nízke úrovne VaVal, ktoré čiastočne spôsobujú štrukturálne prekážky a čiastočne existencia zlyhaní trhu. Štrukturálne prekážky by sa mali, pokiaľ možno, riešiť štrukturálnymi opatreniami (7), kým štátna pomoc môže zohrať úlohu pri vyrovnávaní neefektívnosti spôsobenej zlyhaniami trhu. Okrem toho z empirických údajov vyplýva, že pre účinnosť štátnej pomoci sa musia vytvoriť priaznivé rámcové podmienky, ako sú primerané systémy práv duševného vlastníctva, konkurenčné prostredie s nariadeniami podporujúcimi výskum a inováciu a podporné finančné trhy.

Štátna pomoc však tiež naruša hospodársku súťaž a silná hospodárska súťaž je súčasne rozhodujúcim faktorom pre trhom ovplyvnené stimulum investícií do VaVal. Preto sa opatrenia štátnej pomoci musia navrhovať opatrne, aby sa obmedzili narušenia. V opačnom prípade sa štátna pomoc môže stať kontraproduktívnou a znížiť celkovú úroveň VaVal a hospodársky rast.

Hlavnou obavou pri pomoci na VaVal pre podniky je skutočnosť, že dynamické stimuly pre investície konkurenčných podnikov sa narušia a možno aj znížia. Keď podnik získa pomoc, zvyčajne to posilní jeho postavenie na trhu a zníži návratnosť investícií pre ostatné podniky. Ak je zníženie dost významné, je možné, že konkurenti obmedzia svoju činnosť v oblasti VaVal. Okrem toho, ak pomoc predstavuje len mierne obmedzenie rozpočtu príjemcu, môže tiež znížiť stimuláciu príjemcu inovovať. Pomoc môže okrem toho podporiť nevykonné podniky alebo umožniť príjmom zvýšiť využívanie vylučovacích postupov alebo sily trhu.

1.3. Test vyváženia pomoci na výskum, vývoj a inováciu a jeho uplatňovanie

1.3.1. Akčný plán štátnej pomoci: menšia a lepšie zacielená pomoc, test vyváženia na posúdenie pomoci

Komisia vo svojom akčnom pláne štátnej pomoci (8) oznámila, že „... s cieľom čo najlepšie prispieť k opätovnému naštartovaniu Lisabonskej stratégie hospodárskeho rastu a zamestnanosti Komisia bude tam, kde je to potrebné, posilňovať svoj ekonomický prístup k analýze štátnej pomoci. Ekonomický prístup je nástrojom na lepšie zameranie a zacielenie štátnej pomoci na ciele opätovne naštartovanej lisabonskej stratégie.“

Pri posudzovaní, či možno opatrenie štátnej pomoci považovať za zlučiteľné s uplatňovaním Dohody o EHP, Dozorný úrad, prijímajúc rovnaký prístup ako Komisia, vyvažuje pozitívny vplyv opatrenia pomoci pri dosahovaní cieľa spoločného záujmu jeho potenciálne negatívnymi vedľajšími účinkami narušením obchodu a hospodárskej súťaže. Akčným plánom štátnej pomoci sa na základe súčasnej praxe formalizovalo toto porovnanie pod pojmom „test vyváženia“ (9). Vykonáva sa v troch krokoch pri rozhodovaní o schválení opatrenia štátnej pomoci: prvé dva kroky sa zameriavajú na pozitívny vplyv štátnej pomoci a tretí na negatívny vplyv a výsledné porovnanie pozitívneho a negatívneho vplyvu:

1. Zameriava sa na opatrenie pomoci na správne stanovený cieľ spoločného záujmu (napr.: rast, zamestnanosť, súdržnosť, životné prostredie)?
2. Navrhla sa pomoc správne, aby splnila cieľ spoločného záujmu, t. j. zameriava sa navrhnutá pomoc na zlyhanie trhu alebo na iný cieľ?

(6) Akčný plán štátnej pomoci. Nižšia a lepšie zacielená štátna pomoc: orientačný plán reformy štátnej pomoci na roky 2005 – 2009 [KOM(2005) 107 v konečnom znení – SEK(2005) 795 zo 7. júna 2005].

(7) Vráťane univerzitného vzdelávania, výskumných programov a verejných výskumných zariadení, pravidiel práv duševného vlastníctva podporujúcich inováciu, atraktívnych rámcových podmienok pre podniky na vykonávanie VaVal.

(8) Akčný plán štátnej pomoci (poznámka pod čiarou č. 6), odsek 21.

(9) Porovnaj Akčný plán štátnej pomoci (poznámka pod čiarou č. 6), odseky 11 a 20, podrobnejšie rozpracovaný už v oznámení o inovácii [KOM(2005) 436 v konečnom znení z 21. septembra 2005].

- i) Je štátna pomoc vhodným politickým nástrojom?
- ii) Má stimulačný účinok, t. j. zmení pomoc správanie firiem?
- iii) Je opatrenie pomoci primerané, t. j. mohla by sa rovnaká zmena správania dosiahnuť aj pri menšej pomoci?

3. Sú narušenia hospodárskej súťaže a vplyv na obchod obmedzené tak, aby celková bilancia bola pozitívna?

Tento test vyvážení možno uplatniť pri navrhovaní pravidiel štátnej pomoci, ako aj pri hodnotení prípadov.

Podľa nariadenia o skupinových výnimkách je štátna pomoc zlučiteľná, ak sa splnia stanovené podmienky. To isté sa zvyčajne uplatňuje na väčšinu prípadov, ktorými sa zaoberá táto kapitola.

Dozorný úrad však v prípade individuálnych opatrení pomoci, ktoré môžu spôsobiť veľké narušenia z dôvodu vysokých súm pomoci, vykoná celkové posúdenie pozitívneho a negatívneho vplyvu pomoci založené na zásade proporcionality.

1.3.2. Cieľ spoločného záujmu, ktorým sa zaoberá táto kapitola

Táto kapitola sa zaoberá cieľom spoločného záujmu spočívajúcim v podpore výskumu, vývoja a inovácie. Jeho zámerom je podporiť hospodársku účinnosť riešením presne definovaných zlyhaní trhu, ktoré bránia hospodárstvu v EHP dosiahnuť optimálnu úroveň VaVal.

Na stanovenie pravidiel, ktoré zabezpečia, že opatrenie pomoci dosiahne tento cieľ, je predovšetkým nevyhnutné definovať zlyhanie trhu, ktoré sú prekážkou pre VaVal. VaVal sa uskutočňuje prostredníctvom sérií činností, ktoré sú zamerané na určitý počet trhov s výrobkami a ktoré využívajú dostupné kapacity VaVal vyvíjať nové alebo zlepšené výrobky⁽¹⁰⁾ a postupy na týchto trhoch s výrobkami, podporujú tak rast hospodárstva. Vzhľadom na dostupné kapacity VaVal však zlyhanie trhu môžu zabrániť, aby trh dosiahol optimálny výsledok, a viesť k neefektívnemu výsledku z týchto dôvodov:

- **Pozitívne externality/prelievanie poznatkov:** VaVal často vytvára prospech pre spoločnosť vo forme prelievania poznatkov. No ak sa to ponechá iba na trh, množstvo projektov môže mať zo súkromného hľadiska nepríťažlivú mieru návratnosti, aj keby boli projekty prínosom pre spoločnosť, pretože podniky snažiacie sa o zisk pri rozhodovaní o tom, v akej miere by sa mali zaoberať VaVal, nedbajú na vonkajšie účinky svojich činností. Projekty spoločného záujmu sa teda nemôžu realizovať, ak nezasiahne vláda.
- **Verejné statky/prelievanie poznatkov:** Pri tvorbe všeobecných poznatkov, ako pri základnom výskume, nemožno zabrániť ostatným využívať poznatky (verejné statky), hoci určité poznatky týkajúce sa výroby možno chrániť napr. pomocou patentov, ktoré umožňujú vynálezcom vyššiu návratnosť z jeho vynálezu. S cieľom nájsť vhodnú stratégiu podpory VaVal je dôležité rozlišovať medzi tvorbou všeobecných poznatkov a poznatkov, ktoré možno chrániť. Podniky majú sklon parazitovať na všeobecných poznatkoch vytvorených inými, na základe čoho nie sú ochotné vytvárať si vlastné poznatky. V skutočnosti trh môže byť nielen neefektívny, ale vôbec nemusí existovať. Keby sa vytvárali všeobecnejšie poznatky, mohla by mať prospech z prelievania poznatkov v hospodárstve celá spoločnosť. Na tento účel by vlády museli podporovať vytváranie spoločností v podnikoch. V prípade základného výskumu by prípadne museli v plnej miere financovať úsilie spoločností zamerané na realizáciu základného výskumu.
- **Neúplné a asymetrické informácie:** VaVal charakterizuje vysoký stupeň rizika a neistoty. V dôsledku neúplných a/alebo asymetrických informácií sa súkromní investori môžu zdráhať financovať hodnotné projekty, vysokokvalifikovaní pracovníci si nemusia byť vedomí možností nábora pracovných síl v inovačných podnikoch. V dôsledku toho môže byť rozdelenie ľudských zdrojov a finančných zdrojov na týchto trhoch neprimerané a projekty hodnotné pre hospodárstvo sa nemusia realizovať.
- **Zlyhanie koordinácie a siete:** Môže sa narušiť schopnosť podnikov navzájom sa koordinovať alebo aspoň spoločne pôsobiť a tak uskutočňovať VaVal. Problémy môžu vznikáť z rôznych príčin vrátane ťažkostí s koordináciou VaV a s nachádzaním vhodných partnerov.

1.3.3. Vhodný nástroj

Je dôležité mať na pamäti, že môžu existovať iné, vhodnejšie nástroje na zvýšenie úrovne VaVal v hospodárstve, napr. regulácia, zvýšenie financovania univerzít, všeobecné daňové opatrenia v prospech VaVal⁽¹¹⁾. Vhodnosť politického nástroja v danej situácii sa zvyčajne spája s hlavnými príčinami problému. Odstránenie prekážok trhu môže byť vhodnejšie ako štátna pomoc na vyriešenie problémov prístupu nového účastníka k výsledkom VaVal. Zvýšené investovanie do univerzít môže byť vhodnejšie na vyrovnanie sa s nedostatkom kvalifikovaných pracovníkov vo VaVal ako poskytnutie štátnej pomoci na projekty v tejto oblasti. Členské štáty EZVO by si preto

⁽¹⁰⁾ To zahŕňa služby.

⁽¹¹⁾ Pozri kapitolu 17.B usmernení o štátnej pomoci. Uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci na opatrenia týkajúce sa zdaňovania podnikov. Táto kapitola sa zakladá na oznámení o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci na opatrenia týkajúce sa priameho zdaňovania podnikov (Ú. v. ES C 384, 10.12.1998, s. 3) so zreteľom na osobitný rozsah pôsobnosti a ciele Dohody o EHP.

mali zvoliť štátnu pomoc, ak je vhodným nástrojom na základe problému, ktorý sa snažia riešiť. To znamená, že je nevyhnutné jasne určiť zlyhania trhu, na ktoré chcú zamerať opatrenie pomoci.

1.3.4. Stimulačný účinok a nevyhnutnosť pomoci

Štátna pomoc na VaVal musí viesť k zmene správania príjemcu pomoci, ktorá sa prejaví zvýšením úrovne činnosti a projektov v oblasti VaVal alebo realizáciou činností, ktoré by sa inak nerealizovali alebo by sa realizovali vo väčšmi obmedzenom rozsahu. Komisia sa domnieva, že v dôsledku pomoci by činnosť v oblasti VaVal mala vzrásť z hľadiska objemu, rozsahu, vynaložených prostriedkov alebo rýchlosti. Stimulačný účinok sa určuje analýzou protichodných situácií porovnaním úrovne plánovanej činnosti bez pomoci a s pomocou. Členské štáty EZVO musia jasne preukázať, ako plánujú zabezpečiť prítomnosť stimulačného účinku.

1.3.5. Proporcionalita pomoci

Pomoc sa považuje za proporcionálnu, iba ak sa rovnaký výsledok nedal dosiahnuť menej narušajúcim opatrením pomoci. Predovšetkým sa výška a intenzita pomoci musí obmedziť na minimum, ktoré je nevyhnutné na uskutočnenie podporovanej činnosti v oblasti VaVal.

1.3.6. Negatívny vplyv pomoci na VaVal sa musí obmedziť tak, aby celková bilancia bola pozitívna

Možné narušenia hospodárskej súťaže, ktoré vyplývajú zo štátnej pomoci na VaVal, možno zatriediť takto:

- narušenie dynamických stimulov podnikov a vytlačanie,
- podpora neefektívnej výroby,
- vylučovacie postupy a zvyšovanie sily trhu,
- ovplyvnenie umiestnenia hospodárskych činností v štátoch EHP,
- ovplyvnenie obchodných tokov v rámci vnútorného trhu.

Negatívny vplyv je zvyčajne vyšší pri vyšších sumách pomoci a pri pomoci poskytnutej na činnosti, ktoré úzko súvisia s komercializáciou výrobu alebo služby. Intenzity pomoci by preto mali byť vo všeobecnosti nižšie pri činnostiach spojených s vývojom a inováciou ako pri činnostiach spojených s výskumom. Pri vymedzení oprávnených nákladov je okrem toho dôležité zabezpečiť, aby náklady, ktoré možno považovať za náklady na bežné činnosti spoločnosti, neboli oprávnené na pomoc. Vlastnosti príjemcu a príslušných trhov taktiež ovplyvňujú úroveň narušenia. Tieto hľadiská sa podrobnejšie zohľadnia pri prípadoch, ktoré podliehajú podrobnému posúdeniu.

1.4. Implementácia testu vyvážení: právne predpoklady a potreba podrobnejšieho posúdenia

Táto kapitola sa bude používať na posudzovanie pomoci na výskum, vývoj a inováciu, ktorá sa notifikuje Dozornému úradu. Dozorný úrad posúdi zlučiteľnosť na základe testu vyvážení uvedeného v oddiele 1. V súlade s tým sa opatrenie schváli, iba ak posúdenie každého prvku na základe testu vyvážení bude viesť k celkovému kladnému hodnoteniu. Posudzovanie Dozorného úradu sa však môže líšiť, pokiaľ ide o spôsob, akým sa hodnotenie uskutočňuje, pretože v každom prípade môže ísť o iné riziká pre hospodársku súťaž a obchod spojené s určitými typmi opatrení. Bez toho, aby boli dotknuté články 4 až 7 časti II protokolu 3 k Dohode medzi štátmi EZVO o zriadení Dozorného úradu a Súdneho dvora⁽¹²⁾, Dozorný úrad uplatňuje rôzne právne predpoklady v súlade s druhom notifikovaného opatrenia štátnej pomoci.

Akkoľvek notifikovaná pomoc sa bude posudzovať najprv podľa ustanovení v oddiele 5. V uvedenom oddiele Dozorný úrad označil sériu opatrení, o ktorých sa *a priori* domnieva, že štátna pomoc zacielená na tieto opatrenia bude riešiť osobitné zlyhanie trhu prekračujúce VaVal. Dozorný úrad okrem toho vypracoval sériu podmienok a parametrov, ktorých cieľom je zabezpečiť, že štátna pomoc zacielená na tieto opatrenia skutočne predstavuje stimulačný vplyv, je primeraná a má obmedzený negatívny vplyv na hospodársku súťaž a obchod. V oddiele 5 sa teda uvádzajú parametre vzťahujúce sa na podporovanú činnosť, intenzity pomoci a podmienky týkajúce sa zlučiteľnosti. V zásade môžu byť na základe tejto kapitoly podľa článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP zlučiteľné iba opatrenia, ktoré spĺňajú kritériá uvedené v oddiele 5.

V oddiele 6 Dozorný úrad konkrétnejšie predstavuje, ako bude posudzovať nevyhnutnosť a stimulačný účinok pomoci.

⁽¹²⁾ Ďalej len „Dohoda o dozore a súde“.

V oddiele 7 Dozorný úrad konkrétnejšie predstavuje, v ktorých prípadoch a ako bude podrobné posudzovanie uskutočňovať.

Predstavuje to rôzne úrovne posúdenia, ktoré sa podrobnejšie opisujú ďalej. V prípade prvej úrovne Dozorný úrad zastáva názor, že je v zásade dostatočné, aby príslušné opatrenia boli v súlade s podmienkami opísanými v oddiele 5, za predpokladu, že sú splnené podmienky v oddiele 6 týkajúce sa predpokladaného stimulačného účinku. Dozorný úrad sa domnieva, že pri všetkých ostatných opatreniach je potrebné dodatočné preskúmanie z dôvodu vyššieho rizika pre hospodársku súťaž a obchod spôsobeného buď danou činnosťou, výškou pomoci, alebo typom príjemcu. Toto dodatočné preskúmanie bude celkovo pozostávať z ďalšej a podrobnejšej vecnej analýzy prípadu v súlade s ustanoveniami uvedenými v oddiele 6, pokiaľ ide o nevyhnutnosť a stimulačný účinok, alebo v oddiele 7, pokiaľ ide o posúdenie pomoci prekračujúcej prahovú hodnotu stanovenú v oddiele 7.1 tejto kapitoly. Dozorný úrad môže na základe tohto dodatočného preskúmania pomoc schváliť, vyhlásiť ju za nezlučiteľnú s uplatňovaním Dohody o EHP alebo zlučiteľnú s uplatňovaním Dohody o EHP, čo je podmienené splnením stanovených podmienok.

Po prvé Dozorný úrad sa domnieva, že pre určité opatrenia pomoci bude splnenie ustanovení uvedených v oddieloch 5 a 6 celkovo dostačujúce na zabezpečenie zlučiteľnosti, pretože sa predpokladá, že pri takomto opatrení by bol výsledok uplatnenia testu vyvážení kladný. To, či opatrenie patrí do tejto kategórie, závisí od typu príjemcu, podporovanej činnosti a výšky poskytnutej pomoci. Dozorný úrad sa domnieva, že: i) po splnení všetkých podmienok a parametrov uvedených v oddiele 5 a ii) ak sa pomoc poskytne až po predložení žiadosti o pomoc národným dozorným úradom, budú za zlučiteľné na základe oddielov 5 a 6 vyhlásené tieto opatrenia:

- pomoc na projekt a štúdie realizovateľnosti, pri ktorých je príjemcom pomoci MSP a výška pomoci je menej ako 7,5 milióna EUR na MSP a na projekt (pomoc na projekt plus pomoc na štúdiu realizovateľnosti),
- pomoc na náklady súvisiace s právami priemyselného vlastníctva pre MSP,
- pomoc mladým inovačným podnikom,
- pomoc pre inovačné poradenské služby, pomoc pre inovačné podporné služby,
- pomoc na prenájmanie vysokokvalifikovaných pracovníkov.

Pokiaľ ide o vyššie uvedené opatrenia, v oddiele 6 sa vysvetľuje, že prítomnosť stimulačného účinku sa predpokladá, ak je splnená podmienka uvedená v bode ii).

Po druhé pre notifikovanú pomoc, ktorá je **pod** prahovými hodnotami stanovenými v oddiele 7.1 tejto kapitoly, dodatočné posúdenie spočíva v preukázaní stimulačného účinku a nevyhnutnosti, ako je stanovené v oddiele 6. Takéto opatrenia sa preto budú vyhlasovať za zlučiteľné na základe oddielu 5 a oddielu 6, iba ak: i) spĺňajú všetky podmienky a parametre uvedené v oddiele 5 a ii) ak bol preukázaný stimulačný účinok a nevyhnutnosť v súlade s oddielom 6.

Po tretie pre notifikovanú pomoc **nad** prahovými hodnotami stanovenými v oddiele 7.1 tejto kapitoly dodatočné posúdenie spočíva v podrobnom posúdení podľa oddielu 7. Tieto opatrenia sa preto vyhlásia za zlučiteľné na základe oddielov 5, 6 a 7, iba ak: i) spĺňajú všetky podmienky a parametre uvedené v oddiele 5 a ii) ak je výsledkom testu vyvážení podľa oddielu 7 celkové kladné hodnotenie.

1.5. Stimulácia na vykonávanie konkrétnych opatrení, ktoré patria do tejto kapitoly

Pri uplatnení týchto kritérií na VaVal Dozorný úrad určil súbor opatrení, pri ktorých môže byť štátna pomoc za osobitných podmienok zlučiteľná s článkom 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP.

- *Pomoc na projekty základného a priemyselného výskumu a experimentálneho vývoja* sa zameriava najmä na zlyhanie trhu spojené s pozitívnymi externalitami (prelievanie poznatkov) vrátane verejných statkov. Dozorný úrad považuje za užitočné zachovať rôzne kategórie činností VaVal bez ohľadu na skutočnosť, že činnosti môžu sledovať skôr interaktívny ako lineárny model inovácie. Rozdielne intenzity pomoci odzrkadľujú rôzne rozsahy zlyhaní trhu a blízkosť činnosti ku komercializácii. Okrem toho sa v porovnaní s predchádzajúcimi pravidlami štátnej pomoci v tejto oblasti niektoré inovačné činnosti začlenili do experimentálneho vývoja. Okrem toho sa zjednodušil systém bonusov. V dôsledku očakávaného väčšieho vplyvu zlyhaní trhu a očakávaných vyšších pozitívnych externalít sa bonusy javia ako oprávnené pre MSP, spoluprácu medzi MSP a spoluprácu s nimi, cezhraničnú spoluprácu, ako aj verejno-súkromné partnerstvá (spolupráca podnikov s verejnými výskumnými organizáciami).
- *Pomoc na technické štúdie realizovateľnosti* týkajúce sa projektov v oblasti VaVal sa zameriava na prekonanie zlyhanie trhu spojeného s neúplnými a asymetrickými informáciami. Tieto štúdie sa považujú za väčšmi vzdialené od trhu ako samotný projekt, a preto možno akceptovať pomerne vysokú intenzitu pomoci.
- *Pomoc na náklady súvisiace s právami priemyselného vlastníctva pre MSP* sa zameriava na zlyhanie trhu súvisiace s pozitívnymi externalitami (prelievanie poznatkov). Jej cieľom je zvýšiť možnosti MSP získať dostatočne primeranú návratnosť, čím ich viac stimuluje realizovať VaVal.

- *Pomoc mladým inovačným podnikom* sa zaviedla s cieľom potlačiť zlyhanie trhu spojené s neúplnými a asymetrickými informáciami, ktoré spôsobujú týmto podnikom obzvlášť vysoké škody a poškodzujú ich schopnosť získať vhodné financovanie na inovačné projekty.
- *Pomoc na inováciu procesu a organizácie v službách* sa zameriava na zlyhanie trhu spojené s neúplnými informáciami a pozitívnymi externalitami. Jej úlohou je riešiť problém spočívajúci v tom, že inovácia činností v službách sa nemusí zhodovať s kategóriami VaV. Inovácia činností v službách často vyplýva skôr zo spolupôsobenia so zákazníkmi a konfrontácie s trhom ako z využívania a uplatňovania existujúcich vedeckých, technických alebo obchodných vedomostí. Okrem toho inovácia činností v službách má často tendenciu zakladať sa skôr na nových postupoch a organizácii ako na technickom rozvoji. V tomto zmysle pomoc na projekty VaV riadne nepokrýva inováciu procesu a organizácie v službách a tento proces si na riešenie zlyhaní trhu, ktoré ho brzdia, vyžaduje doplnkové osobitné opatrenie pomoci.
- *Pomoc pre poradenské služby a inovačné podporné služby* poskytované sprostredkovateľmi v oblasti inovácie sa zameriava na zlyhanie trhu spojené s nedostatočným šírením informácií, externalitami a nedostatočnou koordináciou. Štátna pomoc je vhodným riešením s cieľom zmeniť stimuláciu MSP kupovať takéto služby a zvyšovať ponuku a dopyt po službách poskytovaných sprostredkovateľmi v oblasti inovácie.
- *Pomoc na prenájom vysokokvalifikovaných pracovníkov* sa zameriava na zlyhanie trhu súvisiace s neúplnými informáciami na trhu práce v EHP. Vyššiu pravdepodobnosť najať si vysokokvalifikovaných pracovníkov majú v EHP veľké podniky, pretože títo pracovníci majú sklon vnímať, že veľké podniky im ponúknu lepšie pracovné podmienky, istejšiu a atraktívnejšiu kariéru. MSP by, naopak, mohli ťažiť z prenosu významných poznatkov a z nárastu inovačných schopností, keby boli schopné najať si vysokokvalifikovaných pracovníkov na vykonávanie činností v oblasti VaVa. Vytvorenie prepojenia medzi veľkými podnikmi alebo univerzitami a MSP môže tiež prispieť k odstráneniu koordinačných zlyhaní trhu a podporiť vytváranie zoskupení.
- *Pomoc pre inovačné zoskupenia* sa zameriava na prekonanie zlyhaní trhu spojených s problémami koordinácie, ktoré bránia rozvoju zoskupení alebo obmedzujú vzájomné pôsobenie a toky poznatkov v rámci zoskupení. Štátna pomoc by mohla prispieť k vyriešeniu tohto problému dvoma spôsobmi: po prvé podporením investícií do otvorených a spoločných infraštruktúr pre inovačné zoskupenia a po druhé podporením oživenia zoskupení, aby sa zvýšila spolupráca, vytváranie sietí a vzdelávanie.

2. Rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov

2.1. Rozsah uplatňovania kapitoly

Podľa všeobecných zásad Dohody o EHP štátnu pomoc nemožno schváliť, ak je opatrenie pomoci diskriminačné v rozsahu, ktorý nie je odôvodnený charakterom štátnej pomoci. Pokiaľ ide o VaVa, malo by sa osobitne zdôrazniť, že Dozorný úrad neschválil opatrenie pomoci, ktoré vylučuje možnosť využitia výsledkov VaVa v ostatných štátoch EHP.

Verejné orgány môžu objednať VaV v spoločnostiach alebo od nich kúpiť výsledky VaV. Ak sa takýto VaV neobstará za trhovú cenu, ide zvyčajne o štátnu pomoc v zmysle článku 61 ods. 1 Dohody o EHP. Ak sa na druhej strane tieto zákazky zadávajú v súlade s trhovými podmienkami, pre ktoré môže byť indikáciou skutočnosť, že proces verejného obstarávania sa uskutočnil v súlade s platnými smernicami o verejnom obstarávaní, najmä so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2004/17/ES z 31. marca 2004 o koordinácii postupov obstarávania subjektov pôsobiacich v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb⁽¹³⁾, začlenenou do Dohody o EHP prostredníctvom bodu 4 prílohy XVI rozhodnutím Spoločného výboru EHP č. 68/2006 (Ú. v. EÚ L 245, 7.9.2006, s. 22, a Dodatok k Dohode o EHP č. 44, 7.9.2006, s. 18), a smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2004/18/ES z 31. marca 2004 o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby⁽¹⁴⁾, začlenenou do Dohody o EHP prostredníctvom bodu 2 prílohy XVI rozhodnutím Spoločného výboru EHP č. 68/2006 (Ú. v. EÚ L 245, 7.9.2006, s. 22, a Dodatok k Dohode o EHP č. 44, 7.9.2006, s. 18), Dozorný úrad bude zvyčajne zastávať názor, že tu nejde o žiadnu štátnu pomoc v zmysle článku 61 ods. 1 Dohody o EHP.

Táto kapitola sa uplatňuje na pomoc určenú na podporu výskumu a inovácie vo všetkých sektoroch, ktoré upravuje Dohoda o EHP. Uplatňuje sa aj na tie sektory, na ktoré sa vzťahujú osobitné pravidlá štátnej pomoci, pokiaľ tieto pravidlá neustanovujú inak.

Táto kapitola sa uplatňuje na štátnu pomoc na VaVa v environmentálnej oblasti⁽¹⁵⁾, keďže existuje veľa prípadov súčinnosti medzi inováciou kvality a výkonu a inováciou na optimalizáciu využitia energie, odpadu a bezpečnosti, ktoré možno využiť.

⁽¹³⁾ Ú. v. EÚ L 134, 30.4.2004, s. 1.

⁽¹⁴⁾ Ú. v. EÚ L 134, 30.4.2004, s. 114.

⁽¹⁵⁾ Pozri kapitolu 15 usmernení o štátnej pomoci, Pomoc usmerneniam na ochranu životného prostredia v súlade s usmerneniami Spoločenstva o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia (Ú. v. ES C 37, 3.2.2001, s. 3, bod 7). Okrem toho úrad v súvislosti s prehodnotením usmernení na ochranu životného prostredia zväzi možnosť začleniť nové opatrenia, ktoré sa môžu vzťahovať aj na ekologické inovácie.

Po nadobudnutí účinnosti nariadenia Komisie (ES) č. 364/2004 z 25. februára 2004, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 70/2001 vzhľadom na rozšírenie jeho pôsobnosti na pomoc na výskum a vývoj⁽¹⁶⁾, začlenené do Dohody o EHP prostredníctvom bodu 1.f prílohy XV rozhodnutím Spoločného výboru EHP č. 131/2004 (Ú. v. EÚ L 64, 10.3.2005, s. 67, a Dodatok k Dohode o EHP č. 12, 10.3.2005, s. 49), pomoc na výskum a vývoj pre MSP je oslobodená od notifikačnej povinnosti na základe podmienok uvedených v nariadení Komisie (ES) č. 70/2001 z 12. januára 2001 o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES na štátnu pomoc pre malé a stredné podniky⁽¹⁷⁾, začlenenom do Dohody o EHP prostredníctvom bodu 1.f prílohy XV. Štáty EZVO sa však môžu rozhodnúť túto pomoc notifikovať. Ak sa rozhodnú tak urobiť, táto kapitola sa bude naďalej používať pri posúdení takejto notifikovanej pomoci.

Kým sú osobné náklady oprávnené vo viacerých opatreniach, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola, a bolo zavedené opatrenie pomoci na najímanie vysokokvalifikovaných pracovníkov, celková pomoc na zamestnanie a odbornú prípravu výskumníkov naďalej spadá do pôsobnosti osobitných nástrojov pomoci na zamestnanie a odbornú prípravu, ktorým je v súčasnosti nariadenie Komisie (ES) č. 68/2001 z 12. januára 2001 o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES na pomoc na odbornú prípravu⁽¹⁸⁾, začlenené do Dohody o EHP prostredníctvom bodu 1.d prílohy XV rozhodnutím Spoločného výboru EHP č. 88/2002 (Ú. v. ES L 266, 3.10.2002, s. 37, a Dodatok k Dohode o EHP č. 49, 3.10.2002, s. 13), a nariadenie Komisie (ES) č. 2204/2002 z 12. decembra 2002 o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES na pomoc na zamestnanie⁽¹⁹⁾, začlenené do Dohody o EHP prostredníctvom bodu 1.g prílohy XV rozhodnutím Spoločného výboru EHP č. 83/2003.

Pomoc na výskum, vývoj a inováciu pre podniky v ťažkostiach v zmysle kapitoly 16 usmernení Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach⁽²⁰⁾ je vylúčená z rozsahu pôsobnosti tejto kapitoly.

2.2. Vymedzenie pojmov

Na účely tejto kapitoly platia tieto vymedzenia pojmov:

- a) ‚malé a stredné podniky‘ alebo ‚MSP‘, ‚malé podniky‘ a ‚stredné podniky‘ sú takéto podniky v zmysle nariadenia (ES) č. 70/2001 začleneného do Dohody o EHP prostredníctvom bodu 1.f prílohy XV alebo ľubovoľného aktu, ktorý tento akt nahrádza;
- b) ‚veľké podniky‘ sú podniky, na ktoré sa nevzťahuje definícia malých a stredných podnikov;
- c) ‚intenzita pomoci‘ znamená hrubú sumu pomoci vyjadrenú v percentách oprávnených nákladov projektu. Všetky použité číselné údaje sa uvádzajú pred odpočítaním dane alebo iných poplatkov. Ak sa pomoc poskytne v inej forme ako vo forme grantu, výška pomoci bude zodpovedať ekvivalentu grantu pomoci. Pomoc splatná v niekoľkých splátkach je diskontovaná na jej hodnotu v čase poskytnutia. Úrokovou sadzbou, ktorá sa má použiť na diskontné účely a na výpočet výšky pomoci pri zvýhodnenom úvere, je referenčná sadzba uplatňovaná v čase grantu. Intenzita pomoci sa vypočítava na prijímateľa;
- d) ‚výskumná organizácia‘ znamená subjekt, ako je univerzita alebo výskumný ústav, bez ohľadu na jeho právny status (zriadený podľa verejného alebo súkromného práva) alebo spôsob jeho financovania, ktorého hlavným cieľom je vykonávanie základného výskumu, priemyselného výskumu alebo experimentálneho vývoja a šírenie ich výsledkov formou výučby, uverejnenia alebo technologického transferu. Všetky zisky sa reinvestujú do týchto činností, šírenia ich výsledkov alebo výučby. Podniky, ktoré môžu mať vplyv na takýto subjekt, napr. v postavení akcionárov alebo členov, nemajú prednostný prístup k jeho výskumným kapacitám alebo ním dosiahnutým výsledkom výskumu;
- e) ‚základný výskum‘ je experimentálna alebo teoretická práca vykonávaná najmä s cieľom získať nové poznatky o podstatných základoch javov a o pozorovateľných skutočnostiach bez plánovaného priameho uplatnenia alebo použitia v praxi;
- f) ‚priemyselný výskum‘ je plánovaný výskum alebo kritický prieskum zameraný na získanie nových poznatkov a zručností pre vývoj nových výrobkov, postupov alebo služieb alebo na dosiahnutie významného zlepšenia existujúcich výrobkov, postupov alebo služieb. Zahŕňa vytvorenie súčastí zložitých systémov, ktoré sú potrebné na priemyselný výskum, najmä na schválenie generickej technológie, s výnimkou prototypov, na ktoré sa vzťahuje písmeno g);
- g) ‚experimentálny vývoj‘ znamená získavanie, kombinovanie, formovanie a používanie existujúcich vedeckých, technologických, obchodných a iných relevantných poznatkov a zručností na účely výrobných plánov a zostáv alebo návrhov nových, zmenených alebo vylepšených výrobkov, postupov alebo služieb. To môže zahŕňať napr. aj ostatné činnosti zamerané na koncepčné návrhy, plánovanie a dokumentáciu nových výrobkov, postupov a služieb. Činnosti môžu zahŕňať vypracovanie návrhov, výkresov, plánov a ostatnej dokumentácie za predpokladu, že nie sú určené na komerčné použitie.

⁽¹⁶⁾ Ú. v. EÚ L 63, 28.2.2004, s. 22.

⁽¹⁷⁾ Ú. v. ES L 10, 13.1.2001, s. 33.

⁽¹⁸⁾ Ú. v. ES L 10, 13.1.2001, s. 20.

⁽¹⁹⁾ Ú. v. ES L 337, 13.12.2002, s. 3.

⁽²⁰⁾ Kapitola 16 usmernení o štátnej pomoci zodpovedá usmerneniam Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach (Ú. v. EÚ C 244, 1.10.2004, s. 2).

- 1.1.1. Zahnutý je aj vývoj prototypov a pilotných projektov, ktoré sa môžu použiť na komerčné účely, ak je prototyp bezpodmienečne konečným komerčným výrobkom a jeho výroba je prídrahá na to, aby sa použil iba na účely predvádzania alebo schválenia. V prípade následného komerčného použitia demonštračných alebo pilotných projektov sa všetky príjmy z takéhoto použitia musia odpočítavať od oprávnených nákladov.
- 1.1.2. Skúšobná výroba a testovanie výrobkov, postupov a služieb sú tiež oprávnené za predpokladu, že sa nemôžu použiť alebo upraviť na použitie v priemyselných aplikáciách alebo na komerčné účely.
- 1.1.3. Experimentálny vývoj nezahŕňa bežné ani pravidelné úpravy výrobkov, výrobných liniek, výrobných postupov, existujúcich služieb a ostatných prebiehajúcich operácií, ani keby takéto úpravy predstavovali zlepšenia;
- h) ‚návrtný preddavok‘ znamená úver na projekt, ktorý sa poskytne v jednej alebo vo viacerých splátkach a ktorého podmienky splácania závisia od výsledku projektu VaVal;
- i) ‚inovácia procesu‘⁽²¹⁾ znamená zavedenie nového alebo výrazne lepšieho výrobného postupu alebo distribučnej metódy (vrátane podstatných zmien techniky, zariadenia a/alebo softvéru). Menšie zmeny alebo zlepšenia, nárast výrobných kapacít alebo kapacít služieb pridaním výrobných alebo logistických systémov, ktoré sa veľmi podobajú tým, ktoré sa už používajú, pozastavenie používania postupu, jednoduchá výmena alebo rozšírenie zariadení, zmeny vyplývajúce iba zo zmien výrobných cien, prispôbenie, pravidelné sezónne a iné cyklické zmeny, obchodovanie s novými alebo výrazne lepšími výrobkami sa nepovažujú za inovácie;
- j) ‚organizačná inovácia‘⁽²²⁾ je zavedenie novej organizačnej metódy do podnikateľskej praxe podniku, organizácie pracoviska alebo vonkajších vzťahov. Zmeny v obchodnej praxi, organizácii pracoviska alebo vonkajších vzťahoch, ktoré sa zakladajú na organizačných metódach už používaných v podniku, zmeny stratégie riadenia, zlúčenia podnikov a akvizície, pozastavenie používania postupu, jednoduchá výmena alebo rozšírenie zariadení, zmeny vyplývajúce iba zo zmien výrobných cien, prispôbenie, pravidelné sezónne a iné cyklické zmeny, obchodovanie s novými alebo výrazne lepšími výrobkami sa nepovažujú za inovácie;
- k) ‚vysokokvalifikovaní pracovníci‘ sú výskumníci, technici, dizajnéri a marketingoví manažéri s terciárnym vzdelaním a minimálne 5 rokmi praxe v príslušnom odbore. Doktorandské štúdium sa môže považovať za príslušnú profesionálnu prax;
- l) ‚pridelenie‘ znamená dočasné zamestnanie pracovníka príjmomom na určitý čas, po uplynutí ktorého má pracovník právo vrátiť sa k svojmu predchádzajúcemu zamestnávateľovi;
- m) ‚inovačné zoskupenia‘ znamenajú zoskupenia nezávislých podnikov – inovačných začínajúcich, malých, stredných a veľkých podnikov, ako aj výskumných organizácií, ktoré pôsobia v konkrétnom sektore a regióne a sú určené na stimuláciu inovačnej činnosti podporou intenzívneho spolupôsobenia, spoločným využívaním zariadení a výmenou poznatkov a odborných vedomostí a efektívnym prispievaním k prenosu technológií, vytváraním sietí a šírením informácií medzi podnikmi v zoskupení. Štát EZVO by sa mal predovšetkým usilovať o vytvorenie správnej rovnováhy medzi MSP a veľkými podnikmi v zoskupení, aby sa dosiahla určitá kritická miera, najmä prostredníctvom špecializácie v určitej oblasti VaVal a zohľadňovaním existujúcich zoskupení v štáte EZVO a na úrovni Spoločenstva.

3. Štátna pomoc v zmysle článku 61 ods. 1 Dohody o EHP

Za štátnu pomoc sa všeobecne považuje každé financovanie, ktoré spĺňa kritériá článku 61 ods. 1 Dohody o EHP. Ďalej sa pre poskytnutie ďalšieho usmernenia zvažujú typické situácie, ktoré vznikajú v oblasti výskumu, vývoja a inovačných činností.

3.1. Výskumné organizácie a sprostredkovatelia v oblasti inovácií ako príjemcovia štátnej pomoci v zmysle článku 61 ods. 1 Dohody o EHP

Otázka, či sú výskumné organizácie príjemcami štátnej pomoci, sa musí zodpovedať v súlade so všeobecnými zásadami poskytovania štátnej pomoci.

V súlade s článkom 61 ods. 1 Dohody o EHP a judikatúrou Súdneho dvora a súdov Spoločenstva sa verejné financovanie činností výskumných organizácií v oblasti VaVal považuje za štátnu pomoc, ak sú splnené všetky podmienky článku 61 ods. 1 Dohody o EHP. V súlade s judikatúrou to okrem iného vyžaduje, aby výskumná organizácia spĺňala podmienky pre podnik v zmysle článku 61 ods. 1 Dohody o EHP. Nezávisí to od jej právneho statusu (zriadená podľa verejného alebo súkromného práva) alebo hospodárskej povahy (t. j. zisková alebo

⁽²¹⁾ Porov. definíciu v príručke OSLO, Usmernenia pre zhromažďovanie a výklad údajov o inováciách, 3. vydanie, Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj, 2005, s. 49.

⁽²²⁾ Porov. definíciu v príručke OSLO, s. 51.

nezisková). Pre splnenie podmienok pre podnik je rozhodujúce, či výskumná organizácia vykonáva hospodársku činnosť, ktorá spočíva v poskytovaní tovaru a/alebo služieb na danom trhu⁽²³⁾. Preto akékoľvek verejné financovanie hospodárskych činností patrí pod článok 61 ods. 1 Dohody o EHP, pokiaľ sú splnené všetky ostatné podmienky.

3.1.1. Verejné financovanie neehospodárskych činností

V prípade, že ten istý subjekt vykonáva činnosti hospodárskej i neehospodárskej povahy s cieľom zabrániť krízovej dotácii hospodárskej činnosti, nebude sa verejné financovanie týkať neehospodárskych činností podľa článku 61 ods. 1 Dohody o EHP, ak tieto dva druhy činností a ich náklady a financovanie možno jasne oddeliť⁽²⁴⁾. Dôkazom toho, že náklady boli pridelené správne, môžu byť ročné účtovné závierky univerzít a výskumných organizácií.

Dozorný úrad sa napriek tomu domnieva, že prvotné činnosti výskumných organizácií sú zvyčajne neehospodárskeho charakteru, najmä:

- vzdelávanie zamerané na zvýšenie počtu a kvalifikácie ľudských zdrojov,
- vykonávanie nezávislého VaV zameraného na získanie ďalších poznatkov a lepšie pochopenie vrátane spolupracujúceho VaV,
- šírenie výsledkov výskumu.

Dozorný úrad sa okrem toho domnieva, že činnosti v oblasti prenosu technológie (uďelovanie licencií, tvorba vedľajších produktov alebo iné formy spravovania poznatkov, ktoré vytvorila výskumná organizácia) sú neehospodárskeho charakteru, ak majú internú povahu⁽²⁵⁾ a všetky príjmy z týchto činností sa opätovne investujú do prvotných činností výskumných organizácií⁽²⁶⁾.

3.1.2. Verejné financovanie ehospodárskych činností

Ak výskumné organizácie alebo iní neziskoví sprostredkovatelia v oblasti inovácií (napr. technologické centrá, inkubátory, obchodné komory) vykonávajú ehospodárske činnosti, ako je prenájom infraštruktúry, poskytovanie služieb obchodným podnikom alebo vykonávanie zmluvného výskumu, malo by sa to uskutočňovať na základe bežných trhových podmienok a verejné financovanie týchto ehospodárskych činností bude zvyčajne predstavovať štátnu pomoc.

No ak výskumná organizácia alebo neziskový sprostredkovateľ v oblasti inovácií môže dokázať, že plná výška finančných prostriedkov, ktoré dostal na poskytovanie niektorých služieb, bola presunutá na konečného príjemcu a že sprostredkovateľ nezáskal žiadnu výhodu, sprostredkovateľská organizácia nemôže byť príjemcom štátnej pomoci.

Na pomoc konečným príjemcom sa uplatňujú zvyčajné pravidlá štátnej pomoci.

3.2. Nepriama štátna pomoc v zmysle článku 61 ods. 1 Dohody o EHP podnikom prostredníctvom verejne financovaných výskumných organizácií

Tento oddiel sa zameriava na ujasnenie podmienok, na základe ktorých podniky získajú výhodu v zmysle článku 61 ods. 1 Dohody o EHP v prípadoch zmluvného výskumu vykonávaného výskumnou organizáciou alebo spolupráce s výskumnou organizáciou. Pokiaľ ide o ostatné prvky podľa článku 61 ods. 1 Dohody o EHP, uplatňujú sa zvyčajné pravidlá. V súlade s príslušnou judikatúrou sa bude musieť predovšetkým zhodnotiť, či správanie výskumnej organizácie možno pripísať štátu⁽²⁷⁾.

3.2.1. Výskum pre podniky (zmluvný výskum alebo výskumné služby)

Tento bod sa týka situácie, keď projekt uskutočňuje výskumná organizácia v mene podniku. Výskumná organizácia konajúca ako agent vykonáva služby pre podnik konajúci ako hlavný subjekt v situáciách, keď: i) sa agentovi vypláca za jeho službu primeraná odmena a ii) podmienky tejto služby určuje hlavný subjekt. Zadávatel' bude zvyčajne vlastníkom výsledkov projektu a znáša riziko neúspechu. Keď výskumná organizácia vykonáva takúto zmluvu, štátna pomoc sa zvyčajne nepresúva na podnik prostredníctvom výskumnej organizácie, ak je splnená jedna z týchto podmienok:

1. výskumná organizácia poskytuje svoje služby za trhovú cenu alebo
2. ak neexistuje trhovú cenu, výskumná organizácia poskytuje svoje služby za cenu, v ktorej v plnej miere zohľadňuje svoje náklady a primeranú maržu.

⁽²³⁾ Vec 118/85, *Komisija/Taliansko*, Zb. 1987, s. 2599, bod 7; vec C-35/96, *Komisija/Taliansko*, Zb. 1998, s. I-3851, CNSD, bod 36; vec C-309/99, *Wouters*, Zb. 2002, s. I-1577, bod 46.

⁽²⁴⁾ Ehospodárske činnosti zahŕňajú najmä výskum, ktorý sa vykonáva na základe zmluvy s priemyslom, prenájom výskumnej infraštruktúry a poradenskú činnosť.

⁽²⁵⁾ Internou povahou má úrad na mysli situáciu, keď spravovanie poznatkov výskumnej(-ných) organizácie(-í) vykonáva buď oddelenie, alebo pobočka výskumnej organizácie, alebo ho vykonáva spoločne s inými výskumnými organizáciami. Zmluvné poskytovanie osobitných služieb tretím stranám na základe ponukových konaní neohrozuje internú povahu týchto činností.

⁽²⁶⁾ V prípade všetkých ostatných druhoch prenosu technológie, ktoré dostávajú štátne financie, sa úrad na základe súčasných poznatkov nepovažuje za schopný rozhodovať všeobecne o tom, či financovanie takýchto činností má charakter štátnej pomoci. Zdôrazňuje povinnosť štátov EZVO podľa protokolu 3 k Dohode o dozore a súde posudzovať v každom prípade charakter takýchto opatrení a notifikovať ich Dozornému úradu, ak sa domnievajú, že predstavujú štátnu pomoc.

⁽²⁷⁾ Porov. vec C-482/99, *Francúzsko/Komisija*, Zb. 2002, s. I-4397, v otázke pripísateľnosti štátu.

3.2.2. Spolupráca podnikov a výskumných organizácií

Pri projektoch spolupráce sa aspoň dvaja partneri zúčastňujú na návrhu projektu, prispievajú k jeho vykonávaniu a delia sa spoločne o riziko a výstup projektu.

V prípade projektov spolupráce vykonávaných spoločne podnikmi a výskumnými organizáciami Dozorný úrad zastáva názor, že priemyselnému partnerovi sa neposkytuje žiadna nepriama štátna pomoc prostredníctvom výskumnej organizácie v dôsledku priaznivých podmienok spolupráce, ak je splnená jedna z týchto podmienok:

1. zúčastnené podniky znášajú celkové náklady projektu;
2. výsledky, ktoré nevedú k vzniku práv duševného vlastníctva, sa môžu vo veľkom rozsahu šíriť a akékoľvek práva duševného vlastníctva k výsledkom VaVal, ktoré sú výsledkom činnosti výskumnej organizácie, sa v plnej miere pridelia⁽²⁸⁾ výskumnej organizácii;
3. výskumná organizácia dostane od zúčastnených podnikov náhradu zodpovedajúcu trhovej cene práv duševného vlastníctva⁽²⁹⁾, ktoré sú výsledkom činnosti výskumnej organizácie vykonanej pri realizácii projektu a ktoré sa prevedú na zúčastnené podniky. Akýkoľvek príspevok zúčastnených podnikov k nákladom výskumnej organizácie sa od tejto náhrady odpočíta.

Ak nie je splnená žiadna z predchádzajúcich podmienok, môže sa štát EZVO spoľahnúť na individuálne posudzovanie projektu spolupráce⁽³⁰⁾. Takisto nemusí ísť o štátnu pomoc, ak sa posúdením zmluvnej dohody partnerov dospeje k záveru, že práva duševného vlastníctva k výsledkom VaVal, ako aj prístupové práva k výsledkom sa pridelili rôznym partnerom spolupráce a primeraným spôsobom odrážajú ich príslušné záujmy, objem práce a finančné alebo iné príspevky k realizácii projektu. Ak nie je splnená žiadna z podmienok 1, 2 a 3 a jednotlivé posúdenie projektu spolupráce nevedie k záveru, že nejde o štátnu pomoc, Dozorný úrad bude považovať celkovú hodnotu príspevku výskumnej organizácie k projektu za pomoc podnikom.

4. Zlučiteľnosť pomoci na základe článku 61 ods. 3 písm. b) Dohody o EHP

Pomoc na VaVal na podporu realizácie významného projektu spoločného európskeho záujmu možno považovať za zlučiteľnú s uplatňovaním Dohody o EHP podľa článku 61 ods. 3 písm. b) Dohody o EHP.

Dozorný úrad dospeje k záveru, že článok 61 ods. 3 písm. b) Dohody o EHP sa uplatňuje, ak sú splnené tieto kumulatívne podmienky:

1. návrh pomoci sa týka projektu, ktorý je jasne definovaný, pokiaľ ide o podmienky jeho realizácie, vrátane účastníkov a jeho cieľov. Dozorný úrad môže za jeden projekt považovať aj skupinu projektov;
2. projekt musí byť predmetom spoločného európskeho záujmu: projekt musí konkrétnym, jasným a identifikovateľným spôsobom prispievať k záujmu Spoločenstva. Výhoda dosiahnutá cieľom projektu sa nesmie obmedziť na jeden štát EZVO alebo štáty EZVO, ktoré ho realizujú, ale sa musí rozšíriť na celé územie, na ktoré sa vzťahuje Dohoda o EHP. Projekt musí predstavovať významný krok vpred k splneniu európskych cieľov napríklad tým, že má veľký význam pre európsky výskumný priestor alebo je vedúcim projektom pre európsky priemysel. Skutočnosť, že projekt vykonávajú podniky v rôznych krajinách, nestačí. Pozitívny vplyv pomoci by sa mohol prejavíť napr. významným prelievaním poznatkov pre spoločnosť, prispením opatrenia k zlepšeniu situácie v Európe z hľadiska VaVal v medzinárodnom kontexte, vytvorením nových trhov alebo vývojom nových technológií. Prospech z projektu by sa nemal obmedziť len na priamo dotknutý priemysel, ale jeho výsledky by mali mať širší význam a uplatnenie v hospodárstve v rámci EHP (odbytové alebo výrobné trhy, alternatívne využitia v iných sektoroch atď.);
3. pomoc je nevyhnutná na dosiahnutie vymedzeného cieľa spoločného záujmu a predstavuje stimul pre realizáciu projektu, pri ktorom je aj vysoký stupeň rizika. Ten možno zistiť na základe stupňa ziskovosti projektu, investovanej sumy a časového sledu peňažných tokov a štúdií realizovateľnosti, posúdenia rizika a stanovísk odborníkov;
4. projekt má vzhľadom na svoj charakter a rozsah veľký význam: musí ísť o zmysluplný projekt, pokiaľ ide o jeho cieľ, a rozsiahly projekt, pokiaľ ide o jeho veľkosť.

⁽²⁸⁾ „Pridelenie v plnej miere“ znamená, že výskumná organizácia má v plnej miere hospodársky prospech z týchto práv ponechaním si plného práva nimi disponovať; ide najmä o vlastnícke právo a licenčné právo. Tieto podmienky môžu byť splnené, aj keď sa organizácia rozhodne uzavrieť ďalšie zmluvy týkajúce sa týchto práv vrátane ich licencovania spolupracujúcemu partnerovi.

⁽²⁹⁾ „Náhrada zodpovedajúca trhovej cene práv duševného vlastníctva“ sa týka náhrady za hospodársky prospech vyplývajúci z týchto práv v plnej výške. V súlade so všeobecnými zásadami štátnej pomoci a vzhľadom na to, že je ťažké objektívne zistiť trhovú cenu duševného vlastníctva, úrad považuje túto podmienku za splnenú, ak výskumná organizácia ako predávajúci vyjednáva, aby získala maximálny prospech v čase uzatvorenia zmluvy.

⁽³⁰⁾ Toto ustanovenie nie je určené na to, aby zmenilo povinnosť štátov EZVO oznámiť niektoré opatrenia na základe protokolu 3 k Dohode o dozore a súde.

Dozorný úrad bude posudzovať notifikované projekty priaznivejšie v prípade, že zahŕňajú významný vlastný príspevok príjemcu k projektu. Rovnako bude priaznivejšie posudzovať projekty, do ktorých sú zapojené podniky alebo výskumné subjekty z mnohých štátov EHP.

S cieľom umožniť Dozornému úradu správne posúdenie prípadu spoločný európsky záujem sa musí preukázať z praktického hľadiska: napríklad sa musí preukázať, že projekt umožňuje významný pokrok smerom k dosiahnutiu konkrétnych európskych cieľov.

5. Zlučiteľnosť pomoci na základe článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP

Štátna pomoc na výskum, vývoj a inováciu je zlučiteľná s uplatňovaním Dohody o EHP v zmysle článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP, ak na základe testu vyváženej vedie k zvýšeniu činností v oblasti VaVaI bez nepriaznivého ovplyvnenia obchodných podmienok v rozsahu protirečiacom spoločným záujmom. Dozorný úrad bude pozitívne pristupovať k notifikáciám opatrení pomoci doloženým dôkladnými hodnoteniami podobných prechádzajúcich opatrení pomoci, ktoré preukazujú stimulačný účinok pomoci. Tieto opatrenia sú zlučiteľné podľa článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP.

5.1. Pomoc na projekty v oblasti VaV

Pomoc na projekty v oblasti VaV sa bude považovať za zlučiteľnú s uplatňovaním Dohody o EHP v zmysle článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP, ak sa splnia podmienky stanovené v tomto oddiele.

5.1.1. Kategórie výskumu

Podporená časť výskumného projektu musí v plnej miere patriť do jednej alebo viacerých z týchto kategórií výskumu: základný výskum, priemyselný výskum, experimentálny vývoj.

Dozorný úrad bude pri klasifikácii rôznych činností vychádzať z vlastných skúseností, ako aj z konkrétnych príkladov a vysvetlení uvedených v príručke Frascati o hodnotení vedeckých a technických činností, Navrhnutý štandardný postup na realizáciu prieskumov o výskume a experimentálnom vývoji ⁽³¹⁾.

Ak klasifikácia zahŕňa rôzne úlohy, je potrebné posúdiť, či každá z týchto úloh patrí do kategórie základného výskumu, priemyselného výskumu alebo experimentálneho vývoja, alebo nepatrí vôbec do žiadnej z týchto kategórií.

Pri tomto posúdení sa nemusí bezpodmienečne uplatniť chronologický prístup, pri ktorom sa postupuje v čase od základného výskumu k činnostiam, ktoré sú bližšie k trhu. Dozornému úradu teda nič nebráni označiť úlohu, ktorá sa vykonáva v poslednej fáze projektu, za priemyselný výskum, pričom zistí, že činnosť vykonávaná v skoršej fáze projektu predstavuje experimentálny vývoj alebo vôbec nepredstavuje výskum.

5.1.2. Základné intenzity pomoci

Intenzita pomoci vypočítaná na základe oprávnených nákladov projektu, nesmie prekročiť:

- 100 % v prípade základného výskumu;
- 50 % v prípade priemyselného výskumu;
- 25 % v prípade experimentálneho vývoja.

Intenzita pomoci sa musí stanoviť pre každého príjemcu pomoci, a to aj v projekte spolupráce.

V prípade štátnej pomoci na projekt VaV, ktorý sa realizuje v spolupráci výskumných organizácií a podnikov, kombinovaná pomoc pochádzajúca z priamej vládnej podpory na konkrétny výskumný projekt, a v prípade, že príspevky od výskumných organizácií na tento projekt predstavujú pomoc (pozri oddiel 3.2), nesmie prekročiť uplatniteľné intenzity pomoci pre každý prijímajúci podnik.

5.1.3. Bonusy

Stropy stanovené pre priemyselný výskum a experimentálny vývoj možno zvýšiť takto:

- ak sa má pomoc poskytnúť MSP, možno intenzitu pomoci zvýšiť o 10 percentuálnych bodov pre stredne veľké podniky a o 20 percentuálnych bodov pre malé podniky;
- až po maximálnu intenzitu pomoci 80 % možno pridať bonus 15 percentuálnych bodov, ak ⁽³²⁾:
  - projekt zahŕňa efektívnu spoluprácu aspoň medzi dvoma navzájom nezávislými podnikmi a sú splnené tieto podmienky:

— žiadny z podnikov nesmie znášať viac ako 70 % oprávnených nákladov projektu spolupráce,

⁽³¹⁾ Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj, 2002.

⁽³²⁾ Projekty financované prostredníctvom rámcového programu Európskeho spoločenstva pre výskum, technický rozvoj a demonštračné činnosti budú automaticky spĺňať podmienky pre bonus za spoluprácu v dôsledku minimálnych podmienok účasti na týchto projektoch.

- projekt musí zahŕňať spoluprácu aspoň s jedným MSP alebo táto spolupráca musí byť cezhraničná, to znamená, že výskumné a vývojové činnosti sa vykonávajú najmenej vo dvoch rôznych štátoch EHP;
- ii) v projekte ide o účinnú spoluprácu medzi podnikom a výskumnou organizáciou, najmä v kontexte koordinácie vnútroštátnej politiky VaV, a sú splnené tieto podmienky:
  - výskumná organizácia znáša aspoň 10 % oprávnených nákladov na projekt,
  - výskumná organizácia má právo uverejňovať výsledky výskumného projektu, pokiaľ sú výsledkom výskumu, ktorý zrealizovala táto organizácia;
- iii) iba v prípade priemyselného výskumu, ak sa výsledky projektu vo veľkej miere šíria prostredníctvom technických a vedeckých konferencií alebo sa uverejnia vo vedeckých alebo technických časopisoch alebo vo voľne prístupných schránkach (databázy, v ktorých môže mať ktokoľvek prístup k základným výskumným údajom), alebo prostredníctvom bezplatného alebo otvoreného zdrojového softvéru.

Na účely bodov i) a ii) sa subdodávateľské zmluvy nepovažujú za efektívnu spoluprácu. V prípade spolupráce medzi podnikom a výskumnou organizáciou sa maximálne intenzity pomoci a bonusy uvedené v tejto kapitole neuplatňujú na výskumnú organizáciu.

Tabuľka znázorňujúca intenzitu pomoci

	Malý podnik	Stredne veľký podnik	Veľký podnik
Základný výskum	100 %	100 %	100 %
Priemyselný výskum	70 %	60 %	50 %
Priemyselný výskum, ktorý podlieha:			
— spolupráci medzi podnikmi pre veľké podniky: cezhraničnej alebo aspoň s jedným MSP alebo	80 %	75 %	65 %
— spolupráci podniku s výskumnou organizáciou, alebo			
— šíreniu výsledkov			
Experimentálny vývoj	45 %	35 %	25 %
Experimentálny vývoj, ktorý podlieha:			
— spolupráci medzi podnikmi pre veľké podniky: cezhraničnej alebo aspoň s jedným MSP alebo	60 %	50 %	40 %
— spolupráci podniku s výskumnou organizáciou			

5.1.4. Oprávnené náklady

Intenzita pomoci sa vypočíta na základe nákladov výskumného projektu v rozsahu, v akom ich možno považovať za oprávnené. Všetky oprávnené náklady sa musia prideliť osobitnej kategórii VaV.

Za oprávnené sa pokladajú tieto náklady:

- a) náklady na personál (výskumní pracovníci, technici a iní pomocní pracovníci v rozsahu, v akom sa podieľajú na výskumnom projekte);
- b) náklady na nástroje a vybavenie v rozsahu a v období ich použitia v rámci výskumného projektu. Ak sa takéto nástroje a vybavenie nepoužívajú na výskumný projekt počas celého času ich životnosti, za oprávnené sa považujú jedine náklady na odpisy zodpovedajúce dĺžke výskumného projektu, vypočítané na základe osvedčených účtovných postupov;
- c) náklady na budovy a pozemky v rozsahu a v trvaní ich použitia v rámci výskumného projektu. V súvislosti s budovami sa za oprávnené považujú iba náklady na odpisy zodpovedajúce dĺžke výskumného projektu, vypočítané na základe osvedčených účtovných postupov. V prípade pozemkov oprávnenými nákladmi sú náklady na komerčný prevod alebo skutočne vynaložené kapitálové náklady;
- d) náklady na zmluvný výskum, technické poznatky a patenty zakúpené alebo licencované z vonkajších zdrojov za trhové ceny, ak sa transakcia vykonala nezávisle a neobsahuje žiadny prvok nekalej konkurencie, ako aj náklady na poradenstvo a rovnocenné služby použité výlučne na výskumnú činnosť;

- e) ďalšie priamo vynaložené režijné náklady plynúce z výskumného projektu;
- f) iné prevádzkové náklady vrátane nákladov na materiál, dodávky a podobné výrobky, ktoré vznikli priamo z výskumnej činnosti.

5.1.5. Návratný preddavok

Ak štát EZVO poskytne návratný preddavok, ktorý spĺňa podmienky štátnej pomoci v zmysle článku 61 ods. 1 Dohody o EHP, uplatňujú sa tieto pravidlá.

Keď štát EZVO môže na základe platnej metodiky založenej na dostatočne overených údajoch preukázať, že možno vypočítať hrubý grantový ekvivalent takejto pomoci poskytnutej vo forme návratného preddavku a zodpovedajúcim spôsobom navrhnuť schému, pri ktorej tento hrubý grantový ekvivalent spĺňa podmienky pre maximálne intenzity v tomto oddiele, môže túto schému a s ňou súvisiacu metodiku notifikovať Dozornému úradu. Ak Dozorný úrad túto metodiku prijme a považuje túto schému za zlučiteľnú, pomoc sa môže poskytnúť na základe hrubého grantového ekvivalentu návratného preddavku až do intenzít pomoci, ktoré sú prípustné podľa tohto oddielu.

Návratný preddavok sa vo všetkých ostatných prípadoch vyjadruje ako percento oprávnených nákladov; potom môže prekročiť sadzby uvedené v tomto oddiele za predpokladu, že budú splnené tieto pravidlá.

V záujme toho, aby sa Dozornému úradu umožnilo posúdiť opatrenia, musia sa stanoviť podrobné podmienky splácania v prípade úspechu a jasne definovať, čo sa bude považovať za úspešný výsledok výskumných činností. Všetky tieto prvky sa musia notifikovať Dozornému úradu. Dozorný úrad preskúma, či sa definícia úspešného výsledku vytvorila na základe primeraného a rozumného predpokladu.

V prípade úspešného výsledku musí opatrenie stanoviť, že preddavok sa spláca s úrokovou sadzbou rovnajúcou sa minimálne uplatniteľnej sadzbe vyplývajúcej z uplatnenia kapitoly 34 usmernení o štátnej pomoci, referenčnej a diskontnej sadzbe a úrokovej sadzbe, ktorá sa má uplatňovať na vymáhanie neoprávnenej pomoci⁽³³⁾.

V prípade úspechu presahujúceho výsledok zadefinovaný ako úspešný príslušný štát EZVO by mal byť oprávnený požadovať platby nad rámec splatenia sumy preddavku vrátane úrokov podľa referenčnej sadzby stanovenej Dozorným úradom.

V prípade neúspechu projektu sa preddavok nemusí splatiť v celej výške. V prípade čiastočného úspechu bude Dozorný úrad zvyčajne vyžadovať, aby bolo zabezpečené splatenie úmerné stupňu dosiahnutého úspechu.

Preddavok môže pokryť maximálne 40 % oprávnených nákladov na fázu experimentálneho vývoja projektu a 60 % na fázu priemyselného výskumu, k tomu možno pripočítať bonusy.

5.1.6. Daňové opatrenia

Na základe hodnotiacich štúdií⁽³⁴⁾ predložených štátmi EZVO v rámci notifikácie Dozorný úrad usúdi, že schémy pomoci na VaVal formou daňovej úľavy majú stimulačný účinok, ktorý podniky podniky vynakladajú viac prostriedkov na VaVal.

Intenzitu pomoci pri opatrení štátnej pomoci na VaVal formou daňovej úľavy možno vypočítať buď na základe individuálnych projektov v oblasti VaVal, alebo na úrovni podniku ako podiel celkovej daňovej úľavy a súčtu všetkých oprávnených nákladov na VaVal, ktoré vznikli v období najviac troch po sebe nasledujúcich daňových rokov. V druhom uvedenom prípade sa opatrenie daňovej štátnej pomoci na VaVal môže uplatňovať bez rozdielu na všetky oprávnené činnosti v oblasti VaVal; uplatniteľná intenzita pomoci sa potom nesmie prekročiť⁽³⁵⁾.

Štáty EZVO musia v čase notifikácie predložiť odhad počtu príjemcov.

5.1.7. Doložka o zosúladení

S cieľom zamerať sa na skutočné alebo potenciálne priame alebo nepriame narušenia medzinárodného obchodu možno povoliť intenzity vyššie ako všeobecne dovolené na základe tohto oddielu, ak konkurenti, ktorí sa nachádzajú mimo Spoločenstva, dostali – priamo alebo nepriamo – (v posledných troch rokoch) alebo dostanú pomoc rovnakej intenzity na podobné projekty, programy, výskum, vývoj alebo technológie. Ak sa však narušenia medzinárodného obchodu vyskytnú pravdepodobne po uplynutí viac ako troch rokov v dôsledku osobitnej povahy daného sektora, referenčné obdobie možno zodpovedajúcim spôsobom predĺžiť.

⁽³³⁾ Kapitola 34 usmernení o štátnej pomoci zodpovedá oznámeniu Komisie o metóde stanovenia referenčnej a diskontnej sadzby (Ú. v. ES C 273, 9.9.1997, s. 3) uverejnenému na stránke: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/legislation/reference.html

⁽³⁴⁾ Očakáva sa, že štáty EZVO predložia hodnotiace štúdie o stimulačných účinkoch vlastných daňových opatrení.

⁽³⁵⁾ Naopak, v prípade, keď opatrenia štátnej podpory na VaVal predstavujú rozdiel medzi rôznymi kategóriami VaVal, nemožno prekročiť relevantné miery podpory.

Ak je to vôbec možné, príslušný štát EZVO poskytne Dozornému úradu dostatočné informácie, ktoré mu umožnia posúdiť situáciu najmä z hľadiska potreby zohľadnenia konkurenčnej výhody, ktorú užíva konkurent z tretej krajiny. Ak Dozorný úrad nemá dôkazy o poskytnutej alebo navrhutej pomoci, môže svoje rozhodnutie založiť na nepriamych dôkazoch.

5.2. *Pomoc na štúdie technickej realizovateľnosti*

Pomoc na prípravné štúdie technickej realizovateľnosti činnostiam priemyselného výskumu alebo experimentálneho vývoja je zlučiteľná s uplatňovaním Dohody o EHP v zmysle článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP za predpokladu, že intenzita pomoci vypočítaná na základe nákladov na štúdie neprekročí tieto intenzity pomoci:

- a) v prípade MSP 75 % na prípravné štúdie pre činnosti priemyselného výskumu a 50 % na prípravné štúdie pre činnosti experimentálneho vývoja;
- b) v prípade veľkých podnikov 65 % na prípravné štúdie pre činnosti priemyselného výskumu a 40 % na prípravné štúdie pre činnosti experimentálneho vývoja.

5.3. *Pomoc na náklady súvisiace s právami priemyselného vlastníctva pre MSP*

Pomoc MSP na náklady spojené so získaním a schválením patentov a iných práv priemyselného vlastníctva je zlučiteľná s uplatňovaním Dohody o EHP v zmysle článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP až po rovnakú výšku pomoci, v akej by spĺňala podmienky pomoci na VaV v súvislosti s výskumnými činnosťami, ktoré skôr viedli k príslušným právam priemyselného vlastníctva.

Oprávnené náklady sú:

- a) všetky náklady predchádzajúce udeleniu práva v prvej právnej jurisdikcii vrátane nákladov týkajúcich sa prípravy, podania a posudzovania prihlášky patentu, ako aj náklady vyplývajúce z obnovenia prihlášky patentu, predtým ako sa právo udelilo;
- b) náklady na preklad a iné náklady vynaložené s cieľom získať udelenie alebo schválenie práva v ďalších právnych jurisdikciách;
- c) náklady vynaložené na obhajobu právoplatnosti práva počas úradného posudzovania prihlášky a možných námietkových konaní, aj keď takéto náklady vzniknú po udelení práva.

5.4. *Pomoc mladým inovačným podnikom*

Pomoc mladým inovačným podnikom je zlučiteľná so spoločným trhom v zmysle článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP, ak sú splnené tieto podmienky⁽³⁶⁾:

- a) príjemcom je malý podnik, ktorý v čase poskytnutia pomoci nevykonával svoju činnosť dlhšie ako 6 rokov, a
- b) príjemcom je inovačný podnik na základe toho, že:
  - i) štát môže preukázať prostredníctvom hodnotenia vykonaného externým odborníkom, najmä na základe podnikateľského plánu, že príjemca v dohľadnej budúcnosti vyvinie výroby, služby alebo postupy, ktoré sú technologicky nové alebo podstatne zlepšené v porovnaní s technickým stavom jeho odvetvia na území, na ktoré sa vzťahuje Dohoda o EHP, a ktoré prinášajú riziko technického alebo priemyselného zlyhania, alebo
  - ii) výdavky príjemcu na VaV predstavujú minimálne 15 % celkových prevádzkových výdavkov v priebehu aspoň jedného z troch rokov pred poskytnutím pomoci alebo v prípade začínajúceho podniku bez finančnej histórie v audite za súčasné finančné obdobie, čo osvedčí externý audítor;
- c) pomoc nie je vyššia ako 1 milión EUR. Táto pomoc nemôže prekročiť 1,25 milióna EUR v regiónoch oprávnených na odchýlku od článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP.

Príjemca môže dostať pomoc iba raz počas obdobia, v ktorom spĺňa podmienky mladého inovačného podniku. Táto pomoc sa môže kumulovať s inou pomocou na základe tejto kapitoly, s pomocou na výskum, vývoj a inováciu, na ktorú sa vzťahuje výnimka podľa nariadenia (ES) č. 364/2004 začleneného do Dohody o EHP prostredníctvom bodu 1.f prílohy XV alebo iného následného nariadenia, a s pomocou, ktorú schválil Dozorný úrad na základe usmernení pre rizikový kapitál.

Príjemca môže dostať inú štátnu pomoc ako pomoc na VaVa a pomoc na rizikový kapitál iba tri roky po poskytnutí pomoci mladému inovačnému podniku.

⁽³⁶⁾ Bez toho, aby bolo dotknuté uplatňovanie kapitoly 25.B národná regionálna pomoc, 2007 – 2013, zodpovedajúcej usmerneniam Spoločenstva o národnej regionálnej pomoci na roky 2007 – 2013 (Ú. v. EÚ C 54, 4.3.2006, s. 13).

5.5. Pomoc na inováciu procesu a organizácie v službách

Inovácia v službách nemusí vždy spadať do výskumných kategórií definovaných v oddiele 5.1, je však zvyčajne menej systematická a býva často výsledkom vzájomného spolupôsobenia so zákazníkmi, dopytu na trhu, prevzatia podnikateľských a organizačných modelov a postupov z väčšími inovačných sektorov alebo z iných podobných zdrojov.

Pomoc na inováciu procesu a organizácie v službách je zlučiteľná s uplatňovaním Dohody o EHP v zmysle článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP s maximálnou intenzitou pomoci 15 % pre veľké podniky, 25 % pre stredné podniky a 35 % pre malé podniky. Veľké podniky sú oprávnené na túto pomoc, iba ak spolupracujú s MSP pri podporenej činnosti, na ktorú musí spolupracujúci MSP vynaložiť aspoň 30 % celkových oprávnených nákladov.

Bežné alebo pravidelné zmeny výrobkov, výrobných liniek, výrobných postupov, existujúcich služieb a ostatných rozpracovaných operácií, aj keď môžu predstavovať zlepšenie, nespĺňajú podmienky štátnej pomoci.

Musia sa splniť tieto podmienky:

- a) organizačná inovácia musí vždy súvisieť s použitím alebo využitím informačných a komunikačných technológií (IKT) na zmenu organizácie;
- b) inovácia musí mať formu projektu so stanoveným a kvalifikovaným projektovým manažérom, ako aj určenými nákladmi projektu;
- c) výsledkom podporeného projektu musí byť vývoj normy, obchodného modelu, metodiky alebo koncepcie, ktoré sa môžu systematicky reprodukovať s možnosťou certifikácie alebo patentovania;
- d) inovácia procesu alebo organizácie musí byť nová alebo výrazne lepšia v porovnaní so stavom techniky v danom odvetví na území, na ktoré sa vzťahuje Dohoda o EHP. Štáty EZVO by mohli preukázať novosť, napríklad na základe presného opisu inovácie, v porovnaní so stavom techniky procesu alebo organizačných postupov, ktoré používajú iné podniky v tom istom odvetví;
- e) projekt inovácie procesu alebo organizácie musí obsahovať určitý stupeň rizika. Štát EZVO by mohol toto riziko preukázať napríklad z hľadiska nákladov projektu vo vzťahu k obratu spoločnosti, času požadovaného na vývoj nového procesu, očakávaných ziskov z inovácie procesu v porovnaní s nákladmi projektu, pravdepodobnosťou zlyhania.

Oprávnené náklady sú rovnaké ako pri pomoci na projekty v oblasti VaV (porov. oddiel 5.1). V prípade organizačnej inovácie sa však náklady na nástroje a zariadenia vzťahujú iba na náklady na nástroje a zariadenia informačnej a komunikačnej technológie.

5.6. Pomoc na inovačné poradenské služby a inovačné podporné služby

Pomoc na inovačné poradenské služby a inovačné podporné služby je zlučiteľná s uplatňovaním Dohody o EHP v zmysle článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP, ak sa splní každá z týchto podmienok:

1. príjemcom je MSP;
2. pomoc neprekračuje maximálnu výšku 200 000 EUR na príjemcu v priebehu žiadneho z trojročných období⁽³⁷⁾;
3. poskytovateľ služieb má prospech z vnútroštátnej alebo európskej certifikácie. Ak poskytovateľ služieb nemá prospech z vnútroštátnej alebo európskej certifikácie, pomoc nemôže pokrývať viac ako 75 % oprávnených nákladov;
4. príjemca musí použiť štátnu pomoc na nákup služieb za trhovú cenu (alebo ak je poskytovateľ služieb neziskovým subjektom, za cenu, ktorá odzrkadľuje všetky jeho náklady a primeranú maržu).

Za oprávnené sa pokladajú tieto náklady:

- pokiaľ ide o inovačné poradenské služby, sú to tieto náklady: poradenstvo pre manažment, technologická pomoc, služby prenosu technológie, odborné vzdelávanie, konzultácie v prípade nadobudnutia a ochrany práv duševného vlastníctva a obchodovania s nimi a v prípade licenčných dohôd, poradenstvo o používaní noriem,
- pokiaľ ide o inovačné podporné služby, sú to tieto náklady: kancelárske priestory, databanky, technické knižnice, prieskum trhu, používanie laboratória, známky kvality, testovanie a certifikačné služby.

Ak je poskytovateľ služieb neziskovým subjektom, pomoc možno poskytnúť formou zníženej ceny ako rozdiel medzi zaplatenou a trhovou cenou (alebo cenou, ktorá zohľadňuje všetky náklady a primeranú maržu). V takom prípade štáty EZVO zavedú systém, ktorý zabezpečí transparentnosť všetkých nákladov poskytnutých inovačných poradenských a inovačných podporných služieb, ako aj ceny zaplatenej príjemcom tak, aby sa prijatá pomoc mohla určiť a monitorovať.

⁽³⁷⁾ Bez toho, aby bola dotknutá možnosť dostávať aj pomoc *de minimis*, pokiaľ ide o iné oprávnené výdavky.

5.7. Pomoc na prenájom vysokokvalifikovaných pracovníkov

Pomoc na prenájom vysokokvalifikovaných pracovníkov dočasne pridelených do MSP z výskumnej organizácie alebo veľkého podniku je zlučiteľná s uplatňovaním Dohody o EHP v zmysle článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP za predpokladu splnenia týchto podmienok.

Dočasne pridelení pracovníci nesmú nahrádzať iných pracovníkov, musia byť zaradení na novovytvorenú pozíciu v podniku prijímajúcom pomoc a musia byť zamestnaní minimálne dva roky vo výskumnej organizácii alebo veľkom podniku, ktoré pracovníkov dočasne pridávajú. Dočasne pridelení pracovníci musia pracovať na činnostiach v oblasti VaVal v rámci MSP prijímajúceho pomoc.

Oprávnenými nákladmi sú všetky personálne náklady spojené s prenájmom a zamestnaním vysokokvalifikovaných pracovníkov vrátane nákladov na použitie služieb náborovej agentúry, ako aj príspevky na mobilitu dočasne pridelených pracovníkov. Maximálna intenzita pomoci je 50 % oprávnených nákladov maximálne na tri roky na podnik a prenajatú osobu.

Toto ustanovenie neumožňuje pokrytie nákladov na konzultácie (platba za služby poskytnuté odborníkom bez jeho zamestnania v podniku) ako takých, na ktoré sa vzťahujú pravidlá pomoci pre MSP ⁽³⁸⁾.

5.8. Pomoc inovačným zoskupeniam

Investičnú pomoc možno poskytnúť na založenie, rozšírenie a oživenie inovačných zoskupení výlučne právnomu subjektu, ktorý prevádzkuje inovačné zoskupenie. Tento subjekt zodpovedá za riadenie účasti a prístupu k priestorom, zariadeniam a činnostiam zoskupenia. Prístup k priestorom, zariadeniu a činnostiam zoskupenia sa nesmie obmedziť na poplatky účtované za použitie zariadení zoskupenia a podieľanie sa na činnostiach zoskupenia by mali zohľadňovať ich náklady.

Takúto pomoc možno poskytnúť týmto zariadeniam:

- vzdelávacie zariadenia a výskumné stredisko,
- výskumné infraštruktúry s otvoreným prístupom: laboratórium, testovacie zariadenie,
- rozvetvené sieťové infraštruktúry.

Maximálna intenzita pomoci je 15 %.

V prípade poskytnutia pomoci MSP sa maximálne intenzity zvýšia o 20 percentuálnych bodov pre pomoc poskytnutú malému podniku a o 10 percentuálnych bodov pre pomoc poskytnutú stredne veľkému podniku.

Oprávnenými nákladmi sú náklady spojené s investíciami do pozemkov, budov, strojov a zariadení.

Prevádzkovú pomoc na oživenie zoskupenia možno poskytnúť právnomu subjektu, ktorý prevádzkuje inovačné zoskupenie. Takáto pomoc musí byť dočasná a ako všeobecné pravidlo platí, že sa musí časom zrušiť, aby predstavovala stimul, na základe ktorého sa náklady primerane rýchlo odrazia v cenách.

Takúto pomoc možno poskytnúť maximálne na obdobie piatich rokov, ak je pomoc regresívna. Jej intenzita môže prvý rok dosiahnuť až 100 %, ale musí lineárne klesnúť ku koncu piateho roku až na nulu. V prípade nedegresívnej pomoci je dĺžka jej trvania obmedzená na päť rokov a jej intenzita nesmie presiahnuť 50 % oprávnených nákladov. V náležitých opodstatnených prípadoch a na základe presvedčivých dôkazov, ktoré poskytne notifikujúci štát EZVO, sa môže pomoc na oživenie zoskupenia poskytnúť na dlhšie časové obdobie, ktoré neprekročí desať rokov.

Oprávnenými nákladmi sú personálne a administratívne náklady spojené s týmito činnosťami:

- marketing zoskupenia s cieľom získať nové spoločnosti pre účasť v zoskupení,
- správa zariadení zoskupenia s otvoreným prístupom,
- organizovanie programov odbornej prípravy, tvorivých dielní a konferencií s cieľom podporiť spoločné využívanie vedomostí a vytváranie sietí medzi členmi zoskupenia.

Štát musí pri notifikovaní investičnej pomoci alebo pomoci na oživenie zoskupenia predložiť analýzu technologickej špecializácie inovačného zoskupenia, existujúceho regionálneho potenciálu, existujúcej výskumnej kapacity, prítomnosti zoskupení s podobnými cieľmi na území, na ktoré sa vzťahuje Dohoda o EHP, a možných trhových objemov činností zoskupenia.

Prípady, keď štáty EZVO financujú inovačnú infraštruktúru, ktorá sa má prevádzkovať na základe voľného prístupu v rámci neziskových výskumných organizácií, by sa mali posúdiť podľa ustanovení uvedených v oddiele 3.1.

⁽³⁸⁾ V súčasnosti bod 1.f prílohy XV k Dohode o EHP.

6. Stimulačný účinok a nevyhnutnosť pomoci

Štátna pomoc musí mať stimulačný účinok, t. j. viesť k zmene správania príjemcu, tak aby zvýšil svoju úroveň činnosti vo VaVal. Činnosť vo VaVal by sa v dôsledku pomoci mala zvýšiť z hľadiska veľkosti, rozsahu, vynaloženej sumy alebo rýchlosti.

Dozorný úrad sa domnieva, že pomoc nepredstavuje stimul pre príjemcu vo všetkých prípadoch, keď sa činnosti v oblasti VaVal⁽³⁹⁾ začali už predtým, ako príjemca predložil vnútroštátnym dozorným úradom žiadosť o poskytnutie pomoci.

Ak sa realizácia podporeného projektu v oblasti VaVal nezačala pred podaním žiadosti, Dozorný úrad usudzuje, že podmienka stimulačného účinku je **automaticky splnená** pre tieto opatrenia pomoci:

- pomoc na projekt a štúdie realizovateľnosti, pri ktorých je príjemcom pomoci MSP a výška pomoci je menej ako 7,5 milióna EUR na projekt a na MSP,
- pomoc na náklady súvisiace s právami priemyselného vlastníctva pre MSP,
- pomoc mladým inovačným podnikom,
- pomoc inovačným poradenským službám a inovačným podporným službám,
- pomoc na prenájom vysokoškolených pracovníkov.

Pri všetkých ostatných opatreniach⁽⁴⁰⁾ bude Dozorný úrad vyžadovať, aby notifikujúce štáty EZVO preukázali stimulačný účinok.

S cieľom preveriť, že plánovaná pomoc podniku príjemcu pomoci zmeniť svoje správanie, tak aby zvýšil úroveň svojej činnosti vo VaVal, štáty EZVO poskytnú *ex ante* hodnotenie zvýšenej činnosti vo VaVal **pre všetky individuálne opatrenia posúdené Dozorným úradom** na základe analýzy porovnávajúcej situáciu bez pomoci a situáciu s poskytnutou pomocou. Spolu s ďalšími relevantnými kvantitatívnymi a/alebo kvalitatívnymi faktormi, predloženými štátom EZVO, ktorý podal notifikáciu, sa môžu použiť tieto kritériá:

- *nárast veľkosti projektu*: zvýšenie celkových nákladov projektu (bez zníženia výdavkov príjemcom pomoc v porovnaní so situáciou bez pomoci), zvýšenie počtu ľudí pridelených na činnosti vo VaVal,
- *nárast rozsahu*: zvýšenie počtu očakávaných prínosov z projektu, ambicioznejší projekt ilustrovaný vyššou pravdepodobnosťou významného vedeckého alebo technologického prielomu alebo vyšším rizikom neúspechu (najmä v spojení s vyšším rizikom obsiahnutým vo výskumnom projekte, s dlhodobým charakterom projektu a neistotou týkajúcou sa jeho výsledkov),
- *zvýšenie rýchlosti*: kratší čas pred dokončením projektu v porovnaní s rovnakým projektom realizovaným bez pomoci,
- *zvýšenie celkovej sumy vynaloženej na VaVal*: zvýšenie celkových výdavkov na VaVal príjemcom pomoci, zmeny v rozpočte vyčlenenom na projekt (bez zodpovedajúceho zníženia rozpočtu ostatných projektov), zvýšenie výdavkov na VaVal príjemcom ako pomernej časti celkového obratu.

Ak možno preukázať podstatný vplyv *aspoň na jeden* z týchto prvkov pri zohľadnení normálneho správania podniku v príslušnom sektore, Dozorný úrad zvyčajne skonštatuje, že návrh pomoci má stimulačný účinok.

Ak Dozorný úrad vykoná **podrobné posúdenie** individuálneho opatrenia, tieto ukazovatele sa nemusia považovať za dostatočné na preukázanie stimulačného účinku a Dozorný úrad môže potrebovať poskytnutie dodatočných dôkazov.

Pri **posúdení schémy pomoci** sa podmienky na vytvorenie stimulačného účinku považujú za splnené, ak sa štát EZVO sám zaviazal poskytnúť individuálnu pomoc v rámci schválenej schémy pomoci iba po overení prítomnosti stimulačného účinku a predkladať výročné správy o realizácii schválenej schémy pomoci. Vo výročných správach musí štát EZVO preukázať, ako posudzoval stimulačný účinok pred poskytnutím pomoci s použitím uvedených kvantitatívnych a kvalitatívnych ukazovateľov.

7. Zlučiteľnosť pomoci, ktorá podlieha podrobnému posudzovaniu

Dozorný úrad zastáva názor, že nárast úrovne činnosti v oblasti VaVal na území, na ktoré sa vzťahuje Dohoda o EHP, je v spoločnom záujme, keďže možno očakávať, že výrazne prispeje k rastu, prosperite a udržateľnému rozvoju. V tejto súvislosti Dozorný úrad uznáva, že štátna pomoc má zohrávať významnú úlohu, keď je dobre cieleňá a vytvára správnu stimuláciu pre podniky zvyšovať úroveň VaVal. Napriek tomu však štátna pomoc môže viesť aj k značným narušeniam hospodárskej súťaže, čo sa musí brať do úvahy.

⁽³⁹⁾ Ak sa navrhnutá pomoc týka poskytnutia pomoci na projekt v oblasti VaVal, nevylučuje to, že potenciálny príjemca už vykonal štúdie uskutočniteľnosti, ktoré nie sú zahrnuté v žiadosti o poskytnutie štátnej pomoci.

⁽⁴⁰⁾ To znamená pomoc na projekt pre veľké podniky a pre MSP v prípade pomoci presahujúcej 7,5 milióna EUR, pomoc na inováciu procesu a organizácie v službách a pomoc na inováciu zoskupení.

7.1. Opatrenia, ktoré podliehajú podrobnému posudzovaniu

Z dôvodu vyššieho rizika narušenia hospodárskej súťaže Dozorný úrad vykoná podrobnejšie posúdenie pri týchto opatreniach.

Pri opatreniach, na ktoré sa vzťahuje nariadenie o skupinových výnimkách (NSV):

— vo všetkých prípadoch notifikovaných Dozornému úradu na základe **povinnosti notifikovať pomoc individuálne**, ako sa stanovuje v NSV.

Pri opatreniach, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola:

Keď výška pomoci prekračuje:

— pri **pomoci na projekt** ⁽⁴¹⁾ a **štúdiu realizovateľnosti**:

— ak projekt pozostáva prevažne zo základného výskumu ⁽⁴²⁾, 20 miliónov EUR na podnik a na projekt/štúdiu realizovateľnosti,

— ak projekt pozostáva prevažne z priemyselného výskumu ⁽⁴³⁾, 10 miliónov EUR na podnik a na projekt/štúdiu realizovateľnosti,

— pre všetky ostatné projekty 7,5 milióna EUR na podnik, na projekt/štúdiu realizovateľnosti,

— pri **inovácii procesu alebo organizácie** v službách 5 miliónov EUR na projekt a na podnik,

— pri **inovačných zoskupeniach** (na zoskupenie) 5 miliónov EUR.

Účelom tohto podrobného posúdenia je zabezpečiť, aby vysoké sumy pomoci na VaVal nenarušili hospodársku súťaž v rozsahu protirečiacom spoločným záujmom, ale aby skutočne prispeli k spoločnému záujmu. To sa stane, keď prospech zo štátnej pomoci z hľadiska dodatočnej realizácie VaVal preváži nad narušením hospodárskej súťaže a obchodu.

Podrobné posúdenie je vyváženým posúdením, ktoré závisí od rušivého potenciálu prípadu. Skutočnosť, že sa vykoná podrobné posúdenie, neznamená preto bezpodmienečne potrebu začať konanie vo veci formálneho prešetrenia, hoci v prípade niektorých opatrení k tomu môže prísť.

Za predpokladu, že štáty EZVO zabezpečia úplnú spoluprácu a včas poskytnú primerané informácie, Dozorný úrad vynaloží najväčšie úsilie, aby zisťovanie vykonal včas.

7.2. Metodika podrobného posudzovania: Kritériá VaVal pre hospodárske posudzovanie určitých jednotlivých prípadov

Dozorný úrad ďalej predkladá usmernenie týkajúce sa druhu informácií, ktoré môže požadovať, a metodiky, ktorú by použil pri opatreniach, ktoré podliehajú podrobnému posúdeniu. Toto usmernenie má zabezpečiť, aby rozhodnutia Dozorného úradu a ich odôvodnenia boli transparentné a predvídateľné, aby sa vytvorila predvídateľnosť a právna istota.

Podrobné posúdenie sa vykoná na základe nasledujúcich pozitívnych a negatívnych prvkov, ktoré sa uplatnia popri kritériách uvedených v oddiele 5. V niektorých prípadoch uplatniteľnosť týchto prvkov a váha, ktorá sa im pripisuje, môže závisieť od formy alebo cieľa pomoci. Úroveň posúdenia Dozorného úradu bude úmerná riziku narušenia hospodárskej súťaže. To znamená, že rozsah analýzy bude závisieť od povahy prípadu. Je preto menej pravdepodobné, že štátna pomoc na činnosti, ktoré sú vzdialené od trhu, bude podnetom na veľmi rozsiahle skúmanie.

Dozorný úrad vyzýva štáty EZVO, aby poskytli všetky prvky, ktoré považujú za užitočné na posúdenie prípadu. Tieto štáty osobitne vyzýva, aby sa opierali o hodnotenia predošlých schém alebo opatrení štátnej pomoci, posúdenia vplyvu vypracované úradmi poskytujúcimi pomoc, posúdenia rizika, finančné správy, interné podnikateľské plány, ktoré by podniky mali vypracovať pre významné projekty, stanoviská odborníkov a iné štúdie týkajúce sa VaVal.

7.3. Pozitívny vplyv pomoci

Skutočnosť, že pomoc stimuluje podniky realizovať na území, na ktoré sa vzťahuje Dohoda o EHP, VaVal, ktoré by inak nerealizovali, predstavuje hlavný pozitívny prvok, ktorý treba vziať do úvahy pri posudzovaní zlučiteľnosti pomoci.

V tejto súvislosti bude Dozorný úrad venovať značnú pozornosť týmto prvkom:

— čistý nárast VaVal realizovaných podnikom,

— príspevok opatrenia k celkovému zlepšeniu príslušného sektora z hľadiska úrovne VaVal,

— príspevok opatrenia k zlepšeniu situácie na území, na ktoré sa vzťahuje Dohoda o EHP, v súvislosti s VaVal v medzinárodnom kontexte.

⁽⁴¹⁾ Pre projekty Eureka je tento strop stanovený na dvojnásobok tejto sumy.

⁽⁴²⁾ Projekt sa považuje za pozostávajúci 'prevažne' zo základného výskumu, ak viac ako polovica oprávnených nákladov na projekt súvisí s činnosťami, ktoré patria do kategórie základného výskumu.

⁽⁴³⁾ Projekt sa považuje za pozostávajúci 'prevažne' z priemyselného výskumu, ak viac ako polovica oprávnených nákladov na projekt súvisí s činnosťami, ktoré patria do kategórie priemyselného výskumu alebo základného výskumu.

7.3.1. Prítomnosť zlyhania trhu

Ako sa uvádza v oddiele 1, štátna pomoc môže byť nevyhnutná pre nárast VaVal v hospodárstve iba do tej miery, že samotný trh zlyhá pri vytváraní optimálneho výsledku. Zistilo sa, že niektoré zlyhania trhu brzdia celkovú úroveň VaVal na území, na ktoré sa vzťahuje Dohoda o EHP. Nie všetky podniky a sektory v hospodárstve však čelia týmto zlyhaniam trhu v rovnakej miere. Štát EZVO by mal preto pri opatreniach, ktoré podliehajú podrobnému posudzovaniu, poskytnúť primerané informácie, či sa pomoc vzťahuje na všeobecné zlyhanie trhu týkajúce sa VaVal na území, na ktoré sa vzťahuje Dohoda o EHP, alebo na konkrétne zlyhanie trhu.

V závislosti od konkrétneho zlyhania trhu Dozorný úrad zohľadní tieto prvky:

- **prelievanie poznatkov:** predpokladaná úroveň šírenia informácií, osobitný charakter vytvorených poznatkov, možnosť ochrany práv priemyselného vlastníctva,
- **neúplné a asymetrické informácie:** úroveň rizika a zložitost' výskumu, potreba externého financovania, charakteristika príjemcu pomoci, ktorý má dostať externé financie,
- **zlyhanie koordinácie:** počet spolupracujúcich podnikov, intenzita spolupráce, rozdielne záujmy spolupracujúcich partnerov, problémy s navrhovaním zmlúv, problémy tretích strán pri koordinácii spolupráce.

Pri štátnej pomoci zacielenej na projekty alebo činnosti v oblasti VaVal v podporovaných regiónoch bude Dozorný úrad zohľadňovať: i) znevýhodnenia spôsobené periférnosťou a inými regionálnymi osobitosťami; ii) konkrétne miestne hospodárske údaje, sociálne a/alebo historické dôvody nízkej úrovne činnosti vo VaVal v porovnaní s príslušnými priemernými údajmi a/alebo situáciou na národnej úrovni, prípadne na úrovni EHP, a iii) všetky ostatné relevantné ukazovatele preukazujúce zvýšený stupeň zlyhania trhu.

7.3.2. Vhodný nástroj

Štátnu pomoc na VaVal možno povoliť na základe článku 61 ods. 3 písm. c) Dohody o EHP, keď je nevyhnutná na dosiahnutie cieľa spoločného záujmu, ako výnimku zo všeobecného zákazu štátnej pomoci. Významným prvkom pri teste vyvážení je, či a v akom rozsahu možno považovať štátnu pomoc na VaVal za vhodný nástroj na zvýšenie činnosti v oblasti VaVal, ak sa rovnaké výsledky môžu dosiahnuť inými menej narušajúcimi nástrojmi.

Dozorný úrad vo svojej analýze zlučiteľnosti osobitne prihliadne na každé posúdenie vplyvu navrhovaného opatrenia, ktoré štát EZVO prijal. Opatrenia, pri ktorých štát EZVO zväzil možnosť výberu inej politiky a pri ktorých sa potvrdili a predložili Dozornému úradu výhody použitia selektívneho nástroja, ako je štátna pomoc, sa považujú za vhodný nástroj.

7.3.3. Stimulačný účinok a nevyhnutnosť pomoci

Analýza stimulačného účinku opatrenia pomoci je najdôležitejšou podmienkou pri analyzovaní štátnej pomoci na VaVal. Identifikácia stimulačného účinku **sa prenáša** do posúdenia, či bude plánovaná pomoc stimulovať podniky, aby realizovali VaVal, ktoré by inak nerealizovali.

V oddiele 6 sa uvádzajú mnohé ukazovatele, ktoré môžu štáty EZVO použiť na preukázanie stimulačného účinku. No ak sa opatrenie podrobuje podrobnému posúdeniu, Dozorný úrad bude vyžadovať presnejšie opodstatnenie stimulačného účinku pomoci, aby sa predišlo nenáležitému narušeniu hospodárskej súťaže.

Dozorný úrad vo svojej analýze zohľadní okrem ukazovateľov uvedených v oddiele 6 tieto prvky:

- **špecifikácia zamýšľanej zmeny:** zamýšľaná zmena v správaní, na ktorú sa zameriava štátna pomoc v notifikovanom prípade, musí byť správne špecifikovaná (nový spustený projekt, veľkosť, rozsah a rýchlosť zlepšeného projektu),
- **analýza protichodných skutočností:** zmena správania musí analýzou protichodných skutočností zistiť, aká by bola úroveň zamýšľanej činnosti s pomocou a bez nej. Rozdiel dvoch variantov sa považuje za vplyv opatrenia pomoci a opisuje stimulačný účinok,
- **úroveň rentability:** ak by vykonanie samotného projektu nebolo pre súkromný podnik rentabilné, ale projekt by priniesol významný prospech pre spoločnosť, je pravdepodobnejšie, že pomoc má stimulačný účinok. Na zhodnotenie celkovej rentability (alebo jej absencie) projektu sa môžu použiť metodiky hodnotenia, ktoré sú bežnou praxou v konkrétnom príslušnom odvetví⁽⁴⁴⁾,

⁽⁴⁴⁾ Možno sem zaradiť metódy hodnotenia čistej súčasnej hodnoty projektu (to znamená súčet diskontovaných očakávaných peňažných tokov vyplývajúcich z investície bez investičných nákladov), miery vnútornej návratnosti (Internal Rate of Return – IRR) alebo návratnosti vloženého kapitálu (Return of Capital Employed – ROCE). Ako dôkaz by mohli slúžiť finančné správy a interné podnikateľské plány, ktoré obsahujú informácie o odhade dopytu, odhade nákladov, finančných prognózach (napr. NPV, IRR, ROCE), dokumenty, ktoré sa predložili investičnému výboru a ktoré sa vypracujú pre rôzne investičné varianty, alebo dokumenty poskytnuté finančným trhom.

- **výška investícií a časový sled peňažných tokov:** vysoké počiatočné investície, nízka úroveň pričleniteľných peňažných tokov a značný podiel peňažných tokov, ktoré vzniknú v ďalekej budúcnosti, sa budú považovať za pozitívne prvky pri posúdení stimulačného účinku,
- **úroveň rizika výskumného projektu:** na základe napr. štúdií realizovateľnosti, posúdení rizika a stanovísk odborníkov sa pri posúdení rizika vezme do úvahy najmä nezvratnosť investície, možnosť obchodného neúspechu, riziko, že projekt bude menej produktívny, ako sa očakávalo, riziko, že realizácia projektu by ohrozila ostatné činnosti, a riziko, že náklady projektu podlomí finančnú životaschopnosť podniku. Pri štátnej pomoci zacielenej na projekty alebo činnosti v oblasti VaVal v podporovaných regiónoch bude Dozorný úrad zohľadňovať znevýhodnenia spôsobené odľahlosťou a inými regionálnymi osobitosťami, ktoré majú negatívny vplyv na úroveň rizika výskumného projektu,
- **nepretržité hodnotenie:** opatrenia, pri ktorých sa plánujú (v malom rozsahu) pilotné projekty alebo v ktorých sa definujú míľniky, ktoré povedú k ukončeniu projektu v prípade neúspechu a pri ktorých sa predvída verejne dostupné monitorovanie *ex post*, sa pri posudzovaní stimulačného účinku budú posudzovať kladnejšie.

7.3.4. Proporcionalita pomoci

Príslušný štát EZVO by mal nezávisle od kritérií uvedených v oddiele 5 poskytnúť tieto informácie:

- **otvorené výberové konanie:** ak je v štáte EZVO viacero (potenciálnych) kandidátov na realizáciu projektu v oblasti VaVal, požiadavka proporcionality sa dodrží s väčšou pravdepodobnosťou, ak sa projekt pridelil na základe transparentných, objektívnych a nediskriminačných kritérií,
- **pomoc obmedzená na minimum:** štáty EZVO musia vysvetliť, ako sa vypočítala suma pomoci, aby sa zabezpečilo jej obmedzenie na nevyhnutné minimum.

7.4. Analýza narušenia hospodárskej súťaže a obchodu

Štátna pomoc na VaVal môže ovplyvniť hospodársku súťaž na dvoch úrovniach: i) hospodársku súťaž v procese inovácie, t. j. hospodársku súťaž vo VaVal, ktorá sa uskutočňuje pred vstupom na trhy s výrobkami, a ii) hospodársku súťaž na trhoch s výrobkami, na ktorých sa využívajú výsledky činností v oblasti VaVal.

Pri posúdení negatívneho vplyvu opatrenia pomoci Dozorný úrad zameria svoju analýzu narušenia hospodárskej súťaže na predvídateľný vplyv, ktorý má pomoc na VaVal na hospodársku súťaž medzi podnikmi na príslušných trhoch s výrobkami. Dozorný úrad bude prikladať väčšiu váhu rizikám pre hospodársku súťaž a obchod, ktoré vzniknú v predvídateľnej budúcnosti a s osobitnou pravdepodobnosťou.

Vplyv na hospodársku súťaž v procese inovácie bude relevantný, pokiaľ má predvídateľný vplyv na budúci vývoj hospodárskej súťaže na trhoch s výrobkami. V niektorých prípadoch sa so samotnými výsledkami VaVal, napr. vo forme práv duševného vlastníctva, obchoduje na takzvaných technologických trhoch, napríklad prostredníctvom licencovania patentov. V týchto prípadoch môže Dozorný úrad zohľadniť aj vplyv pomoci na hospodársku súťaž na technologických trhoch.

Vplyv VaVal na trhy s výrobkami je značne dynamický, a preto bude mať analýza výhľadový charakter. Rovnaká inovačná činnosť sa bude často spájať s viacerými budúcimi trhami s výrobkami. V takom prípade sa vplyv štátnej pomoci bude preskúmavať na skupine príslušných trhov.

Pomoc na VaVal môže narušiť hospodársku súťaž na trhoch s výrobkami tromi rozličnými spôsobmi:

1. pomoc na VaVal môže narušiť dynamické stimuly aktérov na trhu na investovanie (účinkov vytlačenia);
2. pomoc na VaVal môže vytvoriť alebo udržať pozíciu trhovej sily;
3. pomoc na VaVal môže udržiavať neefektívnu štruktúru trhu.

Štátna pomoc môže mať negatívny vplyv aj na obchod na trhu, na ktorý sa vzťahuje Dohoda o EHP. Najmä ak pomoc na VaVal vedie k vytlačeniu konkurentov, opatrenia pomoci môžu v podstate vyústiť do presunu obchodných tokov a umiestnenia hospodárskej činnosti.

7.4.1. Narušenie dynamických stimulov

Hlavnou obavou pri poskytovaní pomoci na VaVal pre podniky je narušenie dynamických stimulov konkurentov na investovanie. Ak podnik dostane pomoc, zvyčajne to zvýši pravdepodobnosť úspešnosti VaVal tohto podniku a vedie k výraznejšej prítomnosti na trhu(-och) s výrobkami v budúcnosti. Zvýšená prítomnosť na trhu môže viesť konkurentov k zníženiu rozsahu svojich pôvodných investičných plánov (účinkov vytlačenia).

Vo svojej analýze bude Dozorný úrad prihliadať na tieto prvky:

- **výška pomoci:** opatrenia pomoci so značnou výškou pomoci povedú s väčšou pravdepodobnosťou k značnému účinku vytlačenia. Význam výšky pomoci sa hodnotí z hľadiska celkových súkromných investícií na VaV v sektore a sumy vynaloženej hlavnými aktérmi,
- **blízkosť k trhu/kategória pomoci:** čím väčšími sa opatrenie pomoci zameriava na činnosti VaVaI, ktoré sú bližšie k trhu, tým je náchylnejšie vytvoriť značný účinok vytlačenia,
- **otvorené výberové konanie:** ak sa dotácia poskytuje na základe objektívnych a nediskriminačných kritérií, Dozorný úrad zaujme kladnejšie stanovisko,
- **výstupné prekážky:** konkurenti s väčšou pravdepodobnosťou zachovajú (alebo dokonca zvýšia) svoje investičné plány, keď sú výstupné prekážky pre inovačný proces vysoké. To môže nastať vtedy, keď sa mnohé predošlé investície konkurentov obmedzili na určitý okruh VaVaI,
- **stimuly pre súťaženie na budúcom trhu:** pomoc na VaVaI môže viesť k situácii, keď konkurenti príjemcu pomoci upustia od súťaženia na budúcom trhu, lebo výhoda poskytnutá pomocou (z hľadiska stupňa technologického pokroku alebo z hľadiska načasovania) znižuje pre nich možnosť rentabilne vstúpiť na tento budúci trh,
- **diferenciácia výrobkov a intenzita hospodárskej súťaže:** ak sa inovácia výrobku zameriava skôr na vývoj diferencovaných výrobkov (týkajúci sa napr. odlišenia značky, noriem, technológií, spotrebiteľských skupín), pravdepodobnosť ovplyvnenia konkurentov je nižšia. To isté platí, ak je na trhu veľa výkonných konkurentov.

7.4.2. Vytváranie trhovej sily

Pomoc na podporu VaVaI môže mať rušivý účinok z hľadiska zvýšenia alebo udržania stupňa trhovej sily na trhoch s výrobkami. Trhová sila je sila ovplyvnenia trhových cien, výstupu, sortimentu alebo kvality tovarov a služieb alebo iných parametrov hospodárskej súťaže na trhu značný čas v neprospech spotrebiteľov. Dozorný úrad posúdi trhovú silu pred poskytnutím pomoci a zmenu trhovej sily, ktorú možno očakávať v dôsledku pomoci.

Dozorný úrad sa zaujíma najmä o tie opatrenia v oblasti VaVaI, ktoré umožňujú príjemcovi pomoci presunúť alebo posilniť trhovú silu, ktorú má na existujúcich trhoch s výrobkami, na budúce trhy. Dozorný úrad preto pravdepodobne nebude zisťovať konkurenčné záujmy spojené s trhovou silou na trhoch, kde má každý z príjemcov pomoci podiel na trhu nižší ako 25 %, a na trhoch, na ktorých je Herfindahlov-Hirschmanov index koncentrácie trhu (HHI) nižší ako 2 000.

Vo svojej analýze bude Dozorný úrad prihliadať na tieto prvky:

- **trhová sila príjemcu pomoci a štruktúra trhu:** ak je príjemca už dominantný na trhu s výrobkami, opatrenie pomoci môže posilniť jeho dominantné postavenie ďalším oslabením konkurenčného tlaku, ktorý môžu konkurenti vyvíjať na podnik prijímajúci pomoc. Podobne môže mať opatrenie štátnej pomoci výrazný vplyv na oligopolných trhoch, na ktorých pôsobí iba málo aktérov,
- **úroveň prekážok vstupu:** v oblasti VaVaI môžu existovať značné prekážky vstupu pre nových účastníkov trhu. Tieto prekážky zahŕňajú právne prekážky vstupu (najmä v oblasti práv duševného vlastníctva), úspory z veľkosériovej výroby a rozsahu, prekážky prístupu k sieťam a infraštruktúre a iné strategické prekážky vstupu alebo rozširovania,
- **kúpna sila:** trhová sila podniku sa môže obmedziť aj postavením kupujúcich na trhu. Prítomnosť silných kupujúcich môže slúžiť ako protipól silného trhového postavenia, ak je pravdepodobné, že kupujúci sa budú snažiť o zachovanie dostatočnej konkurencie na trhu,
- **výberové konanie:** opatrenia pomoci, ktoré umožnia podnikom so silným postavením na trhu ovplyvniť výberové konanie, napr. právom odporúčať podniky vo výberovom konaní alebo ovplyvnením spôsobu výskumu, čím sa na neopodstatnenom základe znevýhodnia alternatívne spôsoby, môžu zvýšiť obavy Dozorného úradu.

7.4.3. Udržiavanie neefektívnych trhových štruktúr

Ak nie je pomoc na VaVaI zameraná správne, môže podporiť nevykonné podniky a tak viesť k trhovým štruktúram, pri ktorých mnohí aktéri na trhu zďaleka nedosahujú hranicu efektívnosti. Dozorný úrad vo svojej analýze zohľadní, či sa pomoc poskytuje na trhoch s nadmernou kapacitou, v upadajúcich odvetviach, alebo citlivých sektoroch. Obavy sú menšie v situáciách, keď sa štátna pomoc na VaVaI zameriava na zmenu dynamiky rastu sektora najmä zavedením nových technológií.

7.5. Porovnanie a rozhodnutie

Dozorný úrad na základe týchto pozitívnych a negatívnych prvkov porovná účinky opatrenia a stanoví, či výsledné narušenie nepriaznivo ovplyvňuje obchodné podmienky v rozsahu protirečiacom spoločnému záujmu. Analýza každého konkrétneho prípadu sa bude zakladať na celkovom posúdení predvídateľných pozitívnych a negatívnych vplyvov štátnej pomoci. Dozorný úrad neuplatní na tento účel kritériá stanovené v oddieloch 7.3 a 7.4 mechanicky, ale urobí celkové posúdenie založené na zásade proporcionality.

Dozorný úrad nemôže vzniesť žiadne námietky voči notifikovanému opatreniu pomoci bez začatia konania vo veci formálneho prešetrovania alebo na základe konania vo veci formálneho prešetrovania stanoveného v článku 6 časti II protokolu 3 k Dohode o dozore a súde rozhodnúť o ukončení konania na základe článku 7 uvedeného protokolu. Ak prijme podmienené rozhodnutie v zmysle článku 7 ods. 4 časti II protokolu 3, môže najmä zväziť uloženie nasledujúcich podmienok, ktoré musia byť úmerné a musia znížiť výsledné narušenie alebo ovplyvnenie obchodu:

- nižšie intenzity pomoci ako maximálne intenzity povolené v oddiele 5 vrátane postupov na vrátenie finančných prostriedkov a rozdielnych podmienok splácania návratných preddavkov,
- rozptýlenie výsledkov, spolupráca a iné záväzky spojené so správaním,
- oddelenie účtov s cieľom zabrániť krízovej dotácii z jedného trhu na druhý, keď príjemca pôsobí na viacerých trhoch,
- nediskriminovanie ostatných potenciálnych príjemcov (zníženie selektívnosti).

8. Kumulácia

Pokiaľ ide o kumuláciu, stropy pomoci stanovené v tejto kapitole sa uplatňujú bez ohľadu na to, či sa pomoc pre podporené projekty financuje v plnej výške zo štátnych zdrojov, alebo čiastočne Spoločenstvom, s výnimkou podmienok stanovených na financovanie z prostriedkov Spoločenstva podľa osobitného a obmedzeného kontextu rámcových programov Spoločenstva na financovanie výskumu a technického rozvoja (RDT), prijatých buď v súlade s hlavou XVIII Zmluvy o ES, alebo s hlavou II Zmluvy o Euratome.

Ak sú oprávnené náklady na pomoc na VaVal oprávnené v plnej miere alebo čiastočne aj na pomoc na iné účely, pre spoločnú časť sa stanoví najvýhodnejší strop na základe uplatňovaných pravidiel. Toto obmedzenie sa nevzťahuje na pomoc poskytnutú v súlade s kapitolou 10.B usmernení o štátnej pomoci, na štátnu pomoc na podporenie rizikových kapitálových investícií do malých a stredných podnikov⁽⁴⁵⁾.

Pomoc na VaVal sa nemôže kumulovať s podporou *de minimis* vzhľadom na rovnaké oprávnené výdavky s cieľom obísť maximálne intenzity pomoci stanovené v tejto kapitole.

9. Záverečné ustanovenia

9.1. Podávanie správ a monitorovanie

9.1.1. Výročné správy

V súlade s požiadavkami článku 21 ods. 1 v časti II protokolu 3 k Dohode o dozore a súde a článku 5 rozhodnutia Dozorného úradu EZVO č. 195/04/COL⁽⁴⁶⁾ štáty EZVO musia predkladať Dozornému úradu výročné správy.

Výročné správy o opatreniach pomoci na VaVal, okrem požiadaviek stanovených v týchto ustanoveniach, obsahujú za každé opatrenie, vrátane poskytnutia pomoci na základe schválenej schémy, tieto údaje:

- meno/názov príjemcu,
- výšku pomoci na príjemcu,
- intenzitu pomoci,
- sektory činnosti, v ktorých sa podporené projekty realizujú.

V prípade pomoci poskytnutej formou daňovej úľavy musí štát EZVO predložiť zoznam iba tých príjemcov, ktorým bola poskytnutá ročná daňová úľava prevyšujúca 200 000 EUR.

V prípade zoskupení musí správa obsahovať aj krátky opis činnosti zoskupenia a jej účinnosti pri zatraktívnení činnosti vo VaVal. Dozorný úrad môže požiadať o dodatočné informácie týkajúce sa poskytnutej pomoci s cieľom preveriť, či sa dodržali podmienky rozhodnutia Dozorného úradu o schválení opatrenia pomoci.

⁽⁴⁵⁾ Kapitola 10.B usmernení o štátnej pomoci zodpovedá usmerneniam Spoločenstva o štátnej pomoci na podporu rizikových kapitálových investícií do MSP (Ú. v. EÚ C 194, 18.8.2006, s. 2).

⁽⁴⁶⁾ Ú. v. EÚ L 139, 25.5.2006, s. 37. Zodpovedajú nariadeniu Rady (ES) č. 659/1999 (Ú. v. ES L 83, 27.3.1999, s. 1) a nariadeniu Komisie (ES) č. 794/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 659/1999, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá pre uplatňovanie článku 93 Zmluvy o ES (Ú. v. EÚ L 140, 30.4.2004, s. 1).

Výročné správy budú uverejnené na internetovej stránke Dozorného úradu.

Pri každej pomoci poskytnutej veľkým podnikom na základe schválenej schémy musia štáty EZVO v ročnej správe taktiež objasniť, ako sa dodržal stimulačný účinok pomoci poskytnutej týmto podnikom, najmä s použitím ukazovateľov a kritérií uvedených v oddiele 6.

9.1.2. Prístup k úplnému zneniu schém

Dozorný úrad zastáva názor, že na zvýšenie transparentnosti štátnej pomoci v Spoločenstve sú potrebné ďalšie opatrenia. Najmä sa zdá nevyhnutné zabezpečiť, aby štáty EZVO, hospodárski prevádzkovatelia, zainteresované strany a samotný Dozorný úrad mali ľahký prístup k úplnému zneniu všetkých uplatňovaných schém pomoci na VaVal.

Podľa Dozorného úradu to možno jednoduchým spôsobom dosiahnuť prostredníctvom vytvorenia prepojených internetových stránok. Dozorný úrad bude z tohto dôvodu pri preskúmaní schém pomoci na VaVal systematicky požadovať, aby príslušné štáty EZVO uverejňovali na internete úplné znenie všetkých konečných schém pomoci a Dozornému úradu oznámili internetovú adresu, na ktorej je toto znenie uverejnené. Schému možno realizovať až po uverejnení informácií na internete.

9.1.3. Informačné listy

Štáty musia okrem toho vždy, keď sa poskytne pomoc na VaVal na základe schém pomoci, na ktoré sa nevzťahuje individuálna notifikačná povinnosť, ktorá prevyšuje 3 milióny EUR, do 20 pracovných dní od poskytnutia pomoci príslušným dozorným úradom predložiť Dozornému úradu informácie požadované v štandardnom formulári uvedenom v prílohe k tejto kapitole. Dozorný úrad sprístupní verejnosti súhrnné informácie na svojej internetovej stránke (<http://www.efasurv.int/fieldsOfWork/fieldStateAid/>).

Štáty EZVO musia zabezpečiť vedenie podrobnej evidencie o poskytovaní pomoci na všetky opatrenia VaVal. Tieto záznamy, ktoré musia obsahovať všetky informácie potrebné na určenie, že sa dodržala výška opodstatnených nákladov a najvyššia prípustná intenzita pomoci, sa musia archívovať počas obdobia desiatich rokov odo dňa poskytnutia pomoci.

Dozorný úrad požiada štáty EZVO, aby poskytli tieto informácie s cieľom vykonať posúdenie vplyvu tejto kapitoly tri roky po nadobudnutí jej účinnosti⁽⁴⁷⁾.

9.2. Vhodné opatrenia

Dozorný úrad týmto navrhuje štátom EZVO na základe článku 1 ods. 1 v časti I protokolu 3 k Dohode o dozore a súde tieto vhodné opatrenia týkajúce sa ich príslušných existujúcich schém pomoci na výskum a vývoj:

V záujme dosiahnutia súladu s ustanoveniami tejto kapitoly by členské štáty mali podľa potreby zmeniť a doplniť tieto schémy tak, aby boli v súlade s touto kapitolou, a to do dvanástich mesiacov po nadobudnutí jej účinnosti, s týmito výnimkami:

- štáty EZVO majú dvadsaťštyri mesiacov na zavedenie zmien a doplnení, pokiaľ ide o ustanovenia, na ktoré sa vzťahuje bod 3.1.1 tejto kapitoly,
- od nadobudnutia účinnosti tejto kapitoly sa bude uplatňovať nová prahová hodnota pre veľké individuálne projekty,
- šesť mesiacov po nadobudnutí účinnosti tejto kapitoly sa bude na existujúce schémy pomoci vzťahovať povinnosť predkladať podrobnejšie výročné správy podľa bodu 9.1.1 a povinnosť predkladať informačné listy podľa bodu 9.1.3.

Dozorný úrad vyzýva členské štáty, aby do dvoch mesiacov od dátumu uverejnenia tejto kapitoly vyjadrili svoj výslovný, bezvýhradný súhlas s týmito navrhovanými vhodnými opatreniami. Ak Dozorný úrad EZVO nedostane žiadnu odpoveď, bude predpokladať, že daný štát EZVO s navrhovanými opatreniami nesúhlasí.

9.3. Nadobudnutie účinnosti, platnosť a revízia

Táto kapitola nadobudne účinnosť dňom jej prijatia⁽⁴⁸⁾.

Táto kapitola sa bude uplatňovať do 31. decembra 2013. Po porade so štátmi EZVO ju Dozorný úrad môže pred týmto dátumom zmeniť a doplniť na základe dôležitých aspektov politiky hospodárskej súťaže alebo politiky v oblasti výskumu alebo s cieľom zohľadniť ostatné politiky Spoločenstva alebo medzinárodné záväzky. Dozorný úrad má v úmysle prehodnotiť kapitolu 3 roky po nadobudnutí jej účinnosti.

Dozorný úrad bude túto kapitolu uplatňovať na všetky notifikované projekty pomoci, pre ktoré musí urobiť rozhodnutie po prijatí tejto kapitoly, a to aj v prípadoch projektov notifikovaných pred jej prijatím. Patrí sem individuálna pomoc poskytnutá na základe schválených schém pomoci a notifikovaná Dozornému úradu na základe povinnosti individuálne notifikovať takúto pomoc.

⁽⁴⁷⁾ Štáty EZVO môžu v tomto procese podporiť orgán tým, že poskytnú vlastné *ex post* hodnotenia schém a jednotlivých opatrení.

⁽⁴⁸⁾ Prijaté rozhodnutím Dozorného úradu EZVO č. 14/07/COL zo 7. februára 2007.

V súlade s oznámením Komisie o stanovení pravidiel, ktoré sa uplatňujú pri posúdení neoprávnenej štátnej pomoci⁽⁴⁹⁾, Dozorný úrad v prípade nenotifikovanej pomoci uplatní:

- túto kapitolu, ak sa pomoc poskytla po nadobudnutí jej účinnosti,
- kapitolu platnú v čase poskytnutia pomoci vo všetkých ostatných prípadoch.

—————

⁽⁴⁹⁾ Ú. v. ES C 119, 22.5.2002, s. 22.

PRÍLOHA

Formulár na predkladanie súhrnných informácií o pomoci na základe rozšírenej notifikačnej povinnosti (oddiel 9.1)

1. Pomoc v prospech (názov podniku/podnikov, ktoré dostávajú pomoc, MSP alebo nie):
  2. Referenčné číslo schémy pomoci (referenčné číslo Dozorného úradu pridelené existujúcej schéme alebo schémam, pod ktorým sa pomoc poskytuje):
  3. Verejnoprávny(-e) subjekt(-y), ktorý(-é) poskytuje(-ú) pomoc (názov a kontaktné údaje orgánu alebo orgánov poskytujúcich pomoc):
  4. Štát EZVO, v ktorom sa podporovaný projekt alebo opatrenie realizuje:
  5. Druh projektu alebo opatrenia:
  6. Stručný opis projektu alebo opatrenia:
  7. Prípadne príslušné oprávnené náklady (v eurách):
  8. Diskontovaná výška pomoci (brutto) v eurách:
  9. Intenzita pomoci (v % ekvivalentu hrubého grantu):
  10. Podmienky spojené s platbou navrhovanej pomoci (v prípade, že sú stanovené):
  11. Plánovaný dátum začatia a ukončenia projektu alebo opatrenia:
  12. Dátum poskytnutia pomoci:“
-

Predplatné na rok 2009 (bez DPH, vrátane poštovného)

Úradný vestník EÚ, séria L + C, len tlačené vydanie	22 úradných jazykov EÚ	1 000 EUR ročne (*)
Úradný vestník EÚ, séria L + C, len tlačené vydanie	22 úradných jazykov EÚ	100 EUR mesačne (*)
Úradný vestník EÚ, séria L + C, tlačené vydanie + ročný CD-ROM	22 úradných jazykov EÚ	1 200 EUR ročne
Úradný vestník EÚ, séria L, len tlačené vydanie	22 úradných jazykov EÚ	700 EUR ročne
Úradný vestník EÚ, séria L, len tlačené vydanie	22 úradných jazykov EÚ	70 EUR mesačne
Úradný vestník EÚ, séria C, len tlačené vydanie	22 úradných jazykov EÚ	400 EUR ročne
Úradný vestník EÚ, séria C, len tlačené vydanie	22 úradných jazykov EÚ	40 EUR mesačne
Úradný vestník EÚ, séria L + C, mesačný (súhrnný) CD-ROM	22 úradných jazykov EÚ	500 EUR ročne
Dodatok k úradnému vestníku (séria S), Verejné obstarávanie a výberové konania, CD-ROM, dve vydania za týždeň	viacjazyčné: 23 úradných jazykov EÚ	360 EUR ročne (= 30 EUR mesačne)
Úradný vestník EÚ, séria C – konkurzy	jazyk(-y), v ktorom(-ých) sa konajú konkurzy	50 EUR ročne

(*) Predaj jednotlivých čísel:
do 32 strán: 6 EUR
od 33 do 64 strán: 12 EUR
nad 64 strán: cena určená individuálne

Úradný vestník Európskej únie, ktorý vychádza vo všetkých úradných jazykoch Európskej únie, si možno predplatiť v ktoromkoľvek z 22 jazykových znení. Zahŕňa sériu L (Právne predpisy) a C (Informácie a oznámenia).

Každé jazykové znenie má samostatné predplatné.

V súlade s nariadením Rady (ES) č. 920/2005 uverejneným v úradnom vestníku L 156 z 18. júna 2005 a ustanovujúcim, že inštitúcie Európskej únie nie sú viazané povinnosťou vyhotovovať všetky právne akty v írskom jazyku a uverejňovať ich v tomto jazyku, sa úradné vestníky uverejnené v írskom jazyku predávajú osobitne.

Predplatné na dodatok k úradnému vestníku (séria S – Verejné obstarávanie a výberové konania) zahŕňa všetkých 23 úradných jazykových znení na jednom viacjazyčnom CD-ROM-e.

Predplatitelia Úradného vestníka Európskej únie môžu získať rôzne prílohy k úradnému vestníku, ktoré sa budú zasielať na základe jednoduchej žiadosti. O vydaní týchto príloh budú informovaní prostredníctvom oznámení pre čitateľov, ktoré sa vkladajú do Úradného vestníka Európskej únie.

Predaj a predplatné

Platené publikácie, ktoré vydáva Úrad pre publikácie, sú k dispozícii u komerčných distribútorov. Zoznam komerčných distribútorov možno nájsť na tejto internetovej adrese:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_sk.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) poskytuje priamy a bezplatný prístup k právu Európskej únie. Na stránke si možno prehliadať Úradný vestník Európskej únie, ako aj zmluvy, právne predpisy, judikatúru a návrhy právnych aktov.

Viac sa dozviete na stránke: <http://europa.eu>

Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie
2985 Luxemburg
LUXEMBURSKO

SK